

**BANK SPÓŁDZIELCZY
w BRODNICY**

**ZBIÓR INFORMACJI
PODLEGAJĄCYCH
PUBLIKACJI W RAMACH
POLITYKI INFORMACYJNEJ
BANKU**

za rok 2018

Sporządzono: 03 kwietnia 2019 roku

Spis treści

Wprowadzenie	3
Słownik pojęć	4
Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia oraz opis metod wyceny i rachunkowości	5
Dane finansowe	6
Ekspozycje kapitałowe niezaliczone do portfela handlowego	16
Wartość ekspozycji zaliczonych do portfela bankowego i kwoty ekspozycji w podziale na papiery notowane na giełdzie i wartości niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym	16
Zarządzanie ryzykiem	18
Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem	19
Ryzyko kredytowe	21
Ryzyko inwestycji finansowych	29
Ryzyko stopy procentowej	29
Ryzyko płynności	30
Ryzyko walutowe	32
Ryzyko operacyjne	33
Ryzyko rezydualne	34
Ryzyko biznesowe	34
Ryzyko braku zgodności (compliance)	34
Fundusze własne Banku	35
Przestrzeganie wymogów kapitałowych, o których mowa w części trzeciej tytułu II rozdziale 2 Rozporządzenia CRR:	38
Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitałowej	38
Dodatkowe wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka	39
Kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem	41
Kwota minimalnych wymogów kapitałowych	44
Łączny współczynnik kapitałowy	45
Przestrzeganie wymogu w zakresie buforów kapitałowych nakładanych zgodnie z Rozporządzeniem CRR	46
Informacje dotyczące dźwigni finansowej, podział miary ekspozycji całkowitej, oraz zarządzanie ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	46
System kontroli wewnętrznej	48
Funkcjonowanie organów Banku oraz polityki w zakresie doboru Rady Nadzorczej i Zarządu	49
Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze	50
Załączniki	52
Opinia biegłego rewidenta	53
Oświadczenie Zarządu	64

Wprowadzenie

1. Zgodnie z wymogami określonymi w obowiązujących regulacjach i rekomendacjach, a w szczególności w Części Ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, niniejszy dokument informuje o profilu ryzyka Banku Spółdzielczego w Brodnicy, według stanu na 31 grudnia 2018 roku.
2. W oparciu o art. 432 ust. 1 CRR, Bank pominał w ujawnieniach informacje uznane za nieistotne, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie wpływa na ocenę lub decyzję uczestnika rynku opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych.
3. W oparciu o art. 432 ust. 2 CRR, Bank pomija w ujawnieniach informacje uznane za zastrzeżone lub poufne. Informacje uznaje się za zastrzeżone, jeżeli w opinii Banku ich podanie do wiadomości publicznej może mieć niekorzystny wpływ na pozycję konkurencyjną Banku na rynku właściwym w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów. Informacje uznaje się za poufne, również w sytuacjach, gdy Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.

Niniejsza informacja uwzględnia wymagania zawarte w :

1. Ustawie prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku, Dz.U. 1997 Nr 140 poz. 939 z późn. zmianami.
2. Ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym z dnia 5 sierpnia 2015 roku, poz. 1513.
3. Zasadach ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.
4. Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Wszelkie dane liczbowe w niniejszej Informacji prezentowane na stan 31 grudnia 2018 roku wyrażone są w tysiącach złotych.

W 2018 roku Bank Spółdzielczy w Brodnicy prowadził działalność w:

- Centrali;
- 10 oddziałach;

- 29 oddziałach operacyjnych.

Niniejsza Informacja została sporządzona na podstawie Instrukcji ogłaszania przez Bank Spółdzielczy w Brodnicy informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ogłoszeniu w oparciu o Zasady polityki informacyjnej.

Słownik pojęć

Przez użyte w niniejszej Informacji pojęcia należy rozumieć:

Bank – Bank Spółdzielczy w Brodnicy z siedzibą w Brodnicy, przy ulicy Kamionka 27, 87-300 Brodnica wpisany do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Toruniu, VII Wydział Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000051818;

Rada – Rada Nadzorcza Banku;

Komitet Audytu – Komitet Audytu Rady Nadzorczej;

Zarząd – Zarząd Banku;

CRR - ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012;

CRDIV - DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE;

Podmiot zależny – spółka BS Partner Sp. z o.o. - z siedzibą w Brodnicy, przy ulicy Kamionka 27, 87-300 Brodnica wpisana do Rejestru Przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ, VII Wydział Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000330815. Kapitał zakładowy podmiotu wynosi 50 tys. złotych, wniesiony w 100% przez Bank – tym samym Bank jest jedynym udziałowcem w Spółce. Kapitał spółki wynosi 142 tys. zł. Rolę Zebrania udziałowców Spółki pełni Zarząd Banku. Zarząd Spółki jest jednoosobowy. Spółka zajmuje się pośrednictwem ubezpieczeniowym oraz doradztwem. W związku z ograniczonym możliwym wpływem działalności podmiotu zależnego na Bank oraz na podstawie §19 ust.1 CRR został on wyłączony z systemu zarządzania ryzykiem;

Fundusze własne – wartość obliczona zgodnie z częścią drugą rozporządzenia CRR;

Instrukcja polityki informacyjnej – Instrukcja ogłaszania przez Bank Spółdzielczy w Brodnicy informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz innych informacji podlegających ogłoszeniu w oparciu o zasady polityki informacyjnej;

Zbiór – zbiór informacji podlegających ogłoszeniu w oparciu o Instrukcję polityki informacyjnej;

ICAAP – model szacowania kapitału wewnętrznego;

MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa;

WNP – wartości niematerialne i prawne;

DtI – wskaźnik charakteryzujący poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i zobowiązań finansowych innych niż zobowiązania kredytowe do dochodu klienta detalicznego.

LtV - wskaźnik wyrażający stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot zabezpieczenia.

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia oraz opis metod wyceny i rachunkowości

Przyjęte zasady rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalanie przychodów i kosztów w zakresie, w jakim przysługuje jednostce prawo wyboru wykonywane jest zgodnie z obowiązującymi przepisami a w szczególności: z Ustawy o rachunkowości, Rozporządzenia MF z dnia 1.10.2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków oraz Rozporządzenia MRiF z 12.10.2017r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, z tym że:

1. aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na fundusz z aktualizacji wyceny;
2. aktywa i zobowiązania finansowe wycenia się w zamortyzowanym koszcie z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej, z wyłączeniem naliczania odsetek od instrumentów finansowych bez opłat i prowizji, do których stosuje się naliczanie metodą liniową;
3. wartość godziwą aktywów i zobowiązań finansowych stanowi:
 - cena ustalona na aktywnym rynku regulowanym, na którym istnieje publiczny obrót tymi aktywami;
 - wynik szacunku dokonanego przez niezależną wyspecjalizowaną jednostkę;

- wynik zastosowania właściwego modelu wyceny, przy czym dane wejściowe przyjęte do modelu pochodzą z aktywnego rynku;
4. Bank dokonuje spisania należności w ciężar utworzonej na nie rezerwy celowej na podstawie decyzji Zarządu;
 5. rezerwy celowe i odpisy aktualizujące tworzone są zgodnie z Rozporządzeniem MRiF z 12.10.2017r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków;
 6. wartości niematerialne i prawne wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych;
 7. środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości; odpisów amortyzacyjnych dokonuje się zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób prawnych;
 8. aktywa i pasywa bilansowe oraz zobowiązania pozabilansowe w walutach obcych wykazuje się w złotych po przeliczeniu wg kursu średniego NBP ustalonego na dzień bilansowy.

Dane finansowe

Suma bilansowa na koniec 2018 roku wyniosła 1 930 138 tys. złotych i w stosunku do stanu z końca grudnia 2017 roku odnotowano wzrost o 6,37%.

Należności

Wartość należności od sektora niefinansowego i budżetu na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 1 035 778 tys. zł, co stanowi 53,66% udziału w sumie bilansowej. Kwota udzielonych należności wzrosła w porównaniu do grudnia 2017 roku o 4,11% tj. o 40 918 tys. zł. W skali roku tempo przyrostu sumy udzielonych należności pozostaje niższe od tempa przyrostu sumy bilansowej. Wartość należności zagrożonych na koniec roku 2018 wyniosła 53 784 tys. złotych, co stanowi 5,19% wartości udzielonych należności.

Zobowiązania

Wartość zobowiązań w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego wzrosła o 6,33% tj. o 102 555 tys. złotych i wyniosła na koniec grudnia 2018 roku 1 723 844 tys. zł.

Zobowiązania bieżące

Wartość zobowiązań bieżących w badanym okresie wyniosła 646 518 tys. złotych. Porównując stan z 31 grudnia 2018 roku do analogicznego okresu roku ubiegłego, wartość zobowiązań bieżących wzrosła o 73 954 tys. złotych tj. o 12,92%.

Zobowiązania terminowe

Wartość zobowiązań terminowych na koniec grudnia 2018 roku wyniosła 1 077 326 tys. zł. Porównując ich wartość do stanu z analogicznego okresu roku ubiegłego, odnotowano wzrost o 28 601 tys. zł tj. o 2,73%.

Wynik finansowy brutto na koniec grudnia 2018 roku wyniósł 18 419 tys. złotych i był wyższy w stosunku do wartości osiągniętej w analogicznym okresie roku ubiegłego o 9,98%, natomiast wynik netto wyniósł 14 041 tys. zł. i był wyższy od wartości z końca grudnia 2017 r. o 13,91%. Wartości wyniku finansowego brutto i netto na koniec grudnia 2017 roku wynosiły odpowiednio 16 748 i 12 326 tys. złotych.

Wynik z tytułu odsetek

Wynik z tytułu odsetek wzrósł w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego o 4,66% i wyniósł 51 273 tys. zł. Na wynik z tytułu odsetek złożyły się:

- przychody z tytułu odsetek (wzrost o 4,98% tj. 3 268 tys. zł) 68 857 tys. zł
- koszty z tytułu odsetek (wzrost o 5,95% tj. 988 tys. zł) 17 585 tys. zł

Wynik z tytułu prowizji

Wynik z tytułu prowizji wzrósł w porównaniu do grudnia ubiegłego roku o 0,14% i wyniósł 12 714 tys. zł. Na wynik z tytułu prowizji złożyły się:

- przychody z tytułu prowizji (spadek o 0,23% tj. 37 tys. zł) 16 179 tys. zł
- koszty z tytułu prowizji (spadek o 1,56% tj. 55 tys. zł) 3 465 tys. zł

Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany wzrósł w stosunku do grudnia ubiegłego roku o 11,83% i wyniósł 1 144 tys. zł.

Koszty działania banku

Na wartość kosztów działania banku (40 530 tys. zł) złożyły się:

- koszty wynagrodzeń o wartości – 22 527 tys. zł (wzrost o 1,56% r/r),
- narzuty na wynagrodzenia o wartości – 4 324 tys. zł (wzrost o 7,48%),
- pozostałe koszty o wartości – 13 679 tys. zł (wzrost o 15,26%).

Udział kosztów działania Banku i amortyzacji w wyniku na działalności bankowej (wskaźnik C/I) na koniec grudnia 2018 roku wyniósł 65,19% i wzrósł w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego o 0,81 pkt. proc. W stosunku do maksymalnego limitu 70% był lepszy o 4,81 pkt. proc.

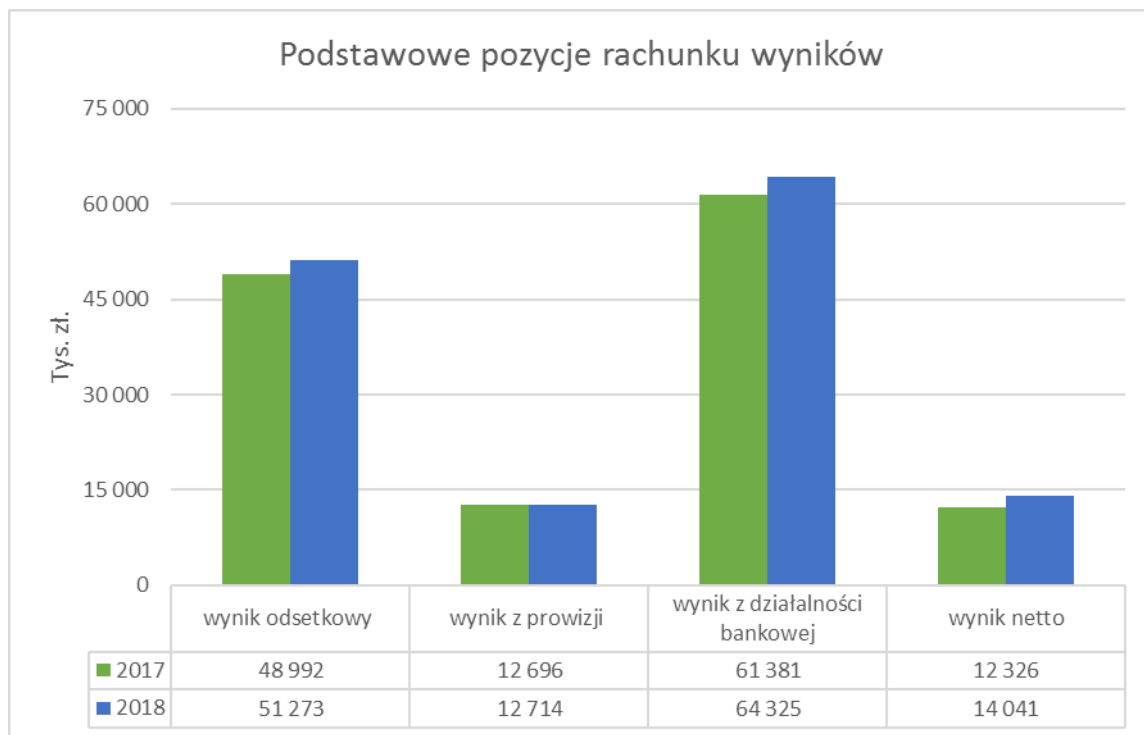

Tabela 1. Bilans Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Aktywa	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	77 662,90	83 167,33
	1. W rachunku bieżącym	77 662,90	83 167,33
	2. Rezerwa obowiązkowa	0,00	0,00
	3. Inne środki	0,00	0,00
II	Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym	0,00	0,00
III	Należności od sektora finansowego	76 993,38	89 527,40
	1. W rachunku bieżącym	10 526,12	12 011,31
	2. Terminowe	66 467,25	77 516,08
IV	Należności od sektora niefinansowego	974 052,61	952 417,84
	1. W rachunku bieżącym	148 430,23	155 843,57
	2. Terminowe	825 622,37	796 574,27
V	Należności od sektora budżetowego	38 049,42	21 995,08
	1. W rachunku bieżącym	537,70	19,75
	2. Terminowe	37 511,72	21 975,33
VI	Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
VII	Dłużne papiery wartościowe	741 856,50	644 903,29
	1. Banków	517 980,03	458 988,55
	2. Budżetu Państwa i budżetów terenowych	214 734,68	180 242,72
	3. Pozostałe	9 141,79	5 672,03
VIII	Udziały lub akcje w jednostkach zależnych	0,00	0,00
	1. W instytucjach finansowych	0,00	0,00
	2. W pozostałych jednostkach	0,00	0,00
IX	Udziały lub akcje w jednostkach współzależnych	0,00	0,00
	1. W instytucjach finansowych	0,00	0,00
	2. W pozostałych jednostkach	0,00	0,00
X	Udziały lub akcje w jednostkach stowarzyszonych	0,00	0,00
	1. W instytucjach finansowych	0,00	0,00
	2. W pozostałych jednostkach	0,00	0,00
XI	Udziały lub akcje w innych jednostkach	5 766,59	5 716,59
	1. W instytucjach finansowych	5 676,59	5 626,59
	2. W pozostałych jednostkach	90,00	90,00
XII	Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	682,15	1 009,14
XIII	Wartości niematerialne i prawne, w tym:	182,66	206,06
	- wartość firmy	0,00	0,00
XIV	Rzeczowe aktywa trwałe	6 849,06	7 299,91
XV	Inne aktywa	1 852,78	2 069,52
	1. Przyjęte aktywa - do zbycia	738,20	1 297,13
	2. Pozostałe	1 114,58	772,39
XVI	Rozliczenia międzyokresowe	6 189,81	6 201,01
	1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5 474,10	5 855,56
	2. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	715,71	345,45
XVII	Należne wpłaty na kapitał(fundusz) podstawowy	0,00	0,00
XVIII	Akcje własne	0,00	0,00
	Aktywa razem	1 930 137,86	1 814 513,18

	Pasywa	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0,00	0,00
II	Zobowiązania wobec sektora finansowego	1 879,74	1 149,60
	1. W rachunku bieżącym	935,63	369,26
	2. Terminowe	944,10	780,34
III	Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	1 642 734,99	1 533 694,35
	1. Rachunki oszczędnościowe, w tym:	1 238 168,85	1 166 573,42
	a) bieżące	300 073,55	253 775,75
	b) terminowe	938 095,30	912 797,67
	2. Pozostałe, w tym:	404 566,14	367 120,93
	a) bieżące	292 333,11	268 975,80
	b) terminowe	112 233,03	98 145,13
IV	Zobowiązania wobec sektora budżetowego	79 229,04	86 445,27
	1. Bieżące	54 294,54	50 416,61
	2. Terminowe	24 934,50	36 028,66
V	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
VI	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	15 174,60	15 175,35
VII	Inne zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	0,00	0,00
VIII	Fundusze specjalne i inne zobowiązania	5 692,04	6 198,63
IX	Koszty i przychody rozliczane w czasie	2 983,21	2 769,67
	1. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	456,44	356,72
	2. Ujemna wartość firmy	0,00	0,00
	3. Pozostałe rozliczenia międzyokresowe przychodów	2 526,77	2 412,95
X	Rezerwy	5 845,99	6 031,39
	1. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 843,97	2 370,92
	2. Pozostałe rezerwy	4 002,02	3 660,46
XI	Zobowiązania podporządkowane	0,00	0,00
XII	Kapitał (fundusz) podstawowy	3 381,30	3 283,80
XIII	Kapitał (fundusz) zapasowy	159 835,51	147 802,95
XIV	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	-2 512,51	-2 230,16
XV	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	1 853,13	1 853,13
	1. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 230,00	1 230,00
	2. Pozostałe	623,13	623,13
XVI	Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00	13,56
XVII	Zysk (strata) netto	14 040,82	12 325,64
XVIII	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego(wielkość ujemna)	0,00	0,00
	Pasywa razem	1 930 137,86	1 814 513,18
	Współczynnik kapitałowy	18,48%	17,56%

Tabela 2. Rachunek zysków i strat na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Treść informacji	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I	Przychody z tytułu odsetek	68 857,33	65 588,51
	1. Od sektora finansowego	965,05	1 719,59
	2. Od sektora niefinansowego	52 406,00	50 768,49
	3. Od sektora budżetowego	2 781,99	2 641,64
	4. Z papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	12 704,29	10 458,79
II	Koszty odsetek	17 584,78	16 596,99
	1. Od sektora finansowego	13,99	10,01
	2. Od sektora niefinansowego	16 811,24	15 852,71
	3. Od sektora budżetowego	759,55	734,27
III	Wynik z tytułu odsetek (I-II)	51 272,55	48 991,52
IV	Przychody z tytułu prowizji	16 179,08	16 215,98
V	Koszty prowizji	3 465,16	3 520,06
VI	Wynik z tytułu prowizji (IV-V)	12 713,92	12 695,92
VII	Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu	120,00	141,64
	1. Od jednostek zależnych	0,00	0,00
	2. Od jednostek współzależnych	0,00	0,00
	3. Od jednostek stowarzyszonych	0,00	0,00
	4. Od pozostałych jednostek	120,00	141,64
VIII	Wynik operacji finansowych	-925,65	-1 471,80
	1. Papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi	-925,65	-1 471,80
	2. Pozostałych	0,00	0,00
IX	Wynik z pozycji wymiany	1 143,78	1 023,38
X	Wynik z działalności bankowej	64 324,60	61 380,66
XI	Pozostałe przychody operacyjne	938,07	681,94
XII	Pozostałe koszty operacyjne	2 768,40	1 435,03
XIII	Koszty działania banku	40 529,46	37 256,73
	1. Wynagrodzenia	22 526,74	21 365,80
	2. Ubezpieczenia i inne świadczenia	4 323,89	4 023,16
	3. Inne	13 678,83	11 867,77
XIV	Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	1 402,32	1 441,35
XV	Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości	16 109,23	17 335,52
	1. Odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe	16 109,23	17 335,52
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0,00	0,00
XVI	Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	13 965,01	12 153,53
	1. Rozwiązanie rezerw celowych i rezerw na ogólne ryzyko bankowe	13 965,01	12 153,53
	2. Aktualizacja wartości aktywów finansowych	0,00	0,00
XVII	Różnica wartości rezerw i aktualizacji (XV-XVI)	2 144,22	5 181,98
XVIII	Wynik działalności operacyjnej	18 418,28	16 747,50
XIX	Wynik operacji nadzwyczajnych	0,00	0,00
	1. Zyski nadzwyczajne	0,00	0,00
	2. Straty nadzwyczajne	0,00	0,00
XX	Zysk (strata) brutto	18 418,28	16 747,50
XXI	Podatek dochodowy	4 377,46	4 421,85
XXII	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zwiększenie straty)	0,00	0,00
XXIII	Zysk (strata) netto	14 040,82	12 325,64

Tabela 3. Rachunek przepływów pieniężnych na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Treść informacji	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
A	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I	Zysk/strata netto	14 040,82	12 325,64
II	Korekty razem:	-20 150,99	6 527,00
	1. Amortyzacja	1 402,59	1 441,63
	2. Zyski/Straty z tytułu różnic kursowych	0,00	0,00
	3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	-120,00	-80,00
	4. Zysk strata z działalności inwestycyjnej	-143,40	552,58
	5. Zmiana stanu rezerw	-185,40	1 827,36
	6. Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-96 953,21	-115 292,83
	7. Zmiana stanu należności od sektora finansowego	11 048,83	21 591,89
	8. Zmiana stanu należności od sektora niefinansowego i sektora budżetowego	-38 031,30	-22 574,73
	9. Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
	10. Zmiana stanu udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (handlowych)	0,00	0,00
	11. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora finansowego	730,13	-629,79
	12. Zmiana stanu zobowiązań wobec sektora niefinansowego i sektora budżetowego	101 824,41	122 491,21
	13. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0,00	0,00
	14. Zmiana stanu zobowiązań z tytułu papierów wartościowych	-0,75	0,75
	15. Zmiana stanu innych zobowiązań	-506,58	2 131,38
	16. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	110,92	-1 795,98
	17. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów	113,83	-3 790,92
	18. Inne korekty	558,93	654,45
III	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+II)	-6 110,17	18 852,65
B	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I	Wpływy	273,75	1 195,01
	1. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	0,00	0,00
	2. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych	0,00	0,00
	3. Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych	0,00	0,00
	4. Zbycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (lokacyjnych)	0,00	1 115,00
	5. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	153,75	0,00
	6. Inne wpływy inwestycyjne	120,00	80,00
II	Wydatki	-988,69	-1 460,93
	1. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	0,00	0,00
	2. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach współzależnych	0,00	0,00
	3. Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach stowarzyszonych	0,00	0,00
	4. Nabycie udziałów lub akcji w innych jednostkach, pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych (lokacyjnych)	-50,00	0,00
	5. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-938,69	-909,95
	6. Inne wydatki inwestycyjne	0,00	-550,98
III	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I+II)	-714,94	-265,93

C	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I	Wpływy	213,20	107,90
	1. Zaciągnięcie długoterminowych kredytów od innych banków	0,00	0,00
	2. Zaciągnięcie długoterminowych pożyczek od innych niż banki instytucji finansowych	0,00	0,00
	3. Emisja dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych	0,00	0,00
	4. Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0,00	0,00
	5. Wpływy netto z emisji akcji i dopłat do kapitału	213,20	107,90
	6. Inne wpływy finansowe	0,00	0,00
II	Wydatki	-377,71	-264,06
	1. Spłata długoterminowych kredytów na rzecz innych banków	0,00	0,00
	2. Spłata długoterminowych pożyczek na rzecz innych niż banki instytucji finansowych	0,00	0,00
	3. Wykup dłużnych papierów wartościowych dla innych instytucji finansowych	0,00	0,00
	4. Z tytułu innych zobowiązań finansowych	0,00	0,00
	5. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	0,00	0,00
	6. Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0,00	0,00
	7. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-377,71	-264,06
	8. Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	0,00	0,00
	9. Nabycie akcji własnych	0,00	0,00
	10. Inne wydatki finansowe	0,00	0,00
III	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I+II)	-164,51	-156,16
D	Przepływy pieniężne netto, razem (A.III + B.III + C.III)	-6 989,62	18 430,56
E	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	-6 989,62	18 430,56
	- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	0,00	0,00
F	Środki pieniężne na początek okresu	95 178,65	76 748,08
G	Środki pieniężne na koniec okresu (F+D), w tym:	88 189,03	95 178,65
	- o ograniczonej możliwości dysponowania	0,00	0,00

Tabela 4. Zestawienie zmian w kapitale na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Treść informacji	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I.	Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO)	163 048,92	149 363,78
	- zmiana przepisów	0,00	13,56
II.	Kapitał (fundusz) własny na początek okresu (BO), po korektach	149 363,78	137 869,80
	1. Kapitał (fundusz) podstawowy na początek okresu	3 283,80	3 285,10
	1.1. Zmiany kapitału (funduszu) podstawowego	97,50	-1,30
	a) zwiększenia (z tytułu)	205,40	98,80
	- wpłata udziałów członkowskich	37,70	81,90
	- dopłata do udziałów członkowskich	167,70	16,90
	- dywidenda-oprocentowanie udziałów	0,00	0,00
	b) zmniejszenia (z tytułu)	107,90	100,10
	- wypłata udziałów członkowskich	107,90	100,10
	- udziały zadeklarowane, a niewpłacone	0,00	0,00
	1.2. Kapitał (fundusz) podstawowy na koniec okresu	3 381,30	3 283,80
	2. Kapitał (fundusz) zapasowy na początek okresu	147 802,95	135 474,55
	2.1. Zmiany kapitału (funduszu) zapasowego	12 032,56	12 328,40
	a) zwiększenia (z tytułu)	12 032,56	12 328,40
	- podział z zysku	11 993,71	12 318,03
	- wpisowe	7,80	9,10
	- z funduszu z aktualizacji wyceny	17,49	1,27
	- inne	13,56	0,00
	b) zmniejszenia (z tytułu)	0,00	0,00
	- pokrycia straty	0,00	0,00
	2.2. Kapitał (fundusz) zapasowy na koniec okresu	159 835,51	147 802,95
	3. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na początek okresu	-2 230,16	-3 731,00
	3.1. Zmiany kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny	-282,35	1 500,84
	a) zwiększenie (z tytułu)	-299,85	0,00
	- aktualizacja akcji PBS Finanse, Polimex	-299,85	0,00
	b) zmniejszenie (z tytułu)	-17,49	-1 500,84
	- zbycia lub likwidacji środków trwałych	-17,49	-1,27
	- aktualizacja akcji PBS Finanse, Polimex	0,00	-1 499,57
	3.2. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny na koniec okresu	-2 512,51	-2 230,16
	4. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na początek okresu	1 230,00	1 230,00
	4.1. Zmiany funduszu ogólnego ryzyka bankowego	0,00	0,00
	a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- podział z zysku	0,00	0,00
	- inne	0,00	0,00
	b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- pokrycie ryzyka	0,00	0,00
	4.2. Fundusz ogólnego ryzyka bankowego na koniec okresu	1 230,00	1 230,00
	5. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na początek okresu	623,13	623,13
	5.1. Zmiany pozostałych kapitałów (funduszy) rezerwowych	0,00	0,00
	a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- podziału z zysku	0,00	0,00
	b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- przeksięgowanie na fundusz zapasowy	0,00	0,00
	- inne	0,00	0,00
	5.2. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe na koniec okresu	623,13	623,13

	6. Zysk (strata)z lat ubiegłych na początek okresu	12 325,64	12 481,99
	6.1. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	12 325,64	12 495,55
	- zmiana przepisów	0,00	13,56
	6.2. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	12 325,64	12 481,99
	6.3. Zmiana zysku z lat ubiegłych	-12 325,64	-12 481,99
	a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- zysk netto	0,00	0,00
	- inne	0,00	0,00
	b) zmniejszenie (z tytułu)	12 325,64	12 481,99
	- podział zysku netto na fundusz zasobowy	11 993,71	12 318,03
	- podział zysku netto-zwiększenie udziałów członkowskich	0,00	0,00
	- podział zysku netto- dywidenda do wypłaty	331,93	163,96
	6.4. Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	13,56
	6.5. Strata z lat ubiegłych na początek okresu	0,00	0,00
	- korekty błędów podstawowych	0,00	0,00
	6.6. Strata z lat ubiegłych na początek okresu, po korektach	0,00	0,00
	6.7. Zmiana straty z lat ubiegłych	0,00	0,00
	a) zwiększenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- strata z roku ubiegłego	0,00	0,00
	- inne	0,00	0,00
	b) zmniejszenie (z tytułu)	0,00	0,00
	- pokrycie straty-uchwała ZP nr 10	0,00	0,00
	6.8. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	0,00
	6.9. Zysk (strata)z lat ubiegłych na koniec okresu	0,00	13,56
	7. Wynik netto	14 040,82	12 325,64
	a) zysk netto	14 040,82	12 325,64
	b) strata netto	0,00	0,00
	c) odpisy z zysku	0,00	0,00
III	Kapitał (fundusz) własny na koniec okresu (BZ)	176 598,25	163 048,92
IV	Kapitał (fundusz) własny po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	176 228,25	162 716,99

Tabela 5. Zobowiązania pozabilansowe na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Treść informacji	Stan na koniec roku:	
		bieżącego	ubiegłego
I.	Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane		
	1. Zobowiązania udzielone:	121 544,48	120 374,38
	a) finansowe	117 904,25	116 272,08
	b) gwarancyjne	3 640,22	4 102,30
	2. Zobowiązania otrzymane:	10 000,00	10 000,00
	a) finansowe	10 000,00	10 000,00
	b) gwarancyjne	0,00	0,00
II.	Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	0,00	0,00
III.	Pozostałe	376 380,79	395 607,31

Tabela 6. Wybrane wskaźniki na dzień 31 grudnia 2018 roku

Limit	Limit	Wartość na dzień 31-12-2018	Stan
Marża odsetkowa	min 2,7%	2,78%	w normie
ROA netto	min 0,7%	0,76%	w normie
ROE netto	min 7%	8,09%	w normie
C/I	max 70%	65,19%	w normie

Ekspozycje kapitałowe niezaliczone do portfela handlowego

Bank dokonuje podziału portfela na handlowy i bankowy w oparciu o zatwierdzoną przez Zarząd Instrukcję wyodrębniania portfela handlowego. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank klasyfikował wszystkie operacje do portfela bankowego.

Wartość ekspozycji zaliczonych do portfela bankowego i kwoty ekspozycji w podziale na papiery notowane na giełdzie i wartości niedopuszczone do obrotu na rynku regulowanym

W Banku wszystkie transakcje zaliczane są do portfela bankowego. W tabeli poniżej przedstawione zostały transakcje, jakie miały miejsce na koniec grudnia 2018 roku.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank w strukturze aktywów posiadał środki zaangażowane w inwestycje o charakterze finansowym o łącznej wartości 870 898 tys. zł. Na tę wartość składały się:

- lokaty międzybankowe – 66 306 tys. zł, w tym 38 306 tys. zł były to lokaty jednodniowe;
- dłużne papiery wartościowe 741 798 tys. zł;
- posiadane akcje – 4 948 tys. zł.
- rachunki bieżące i maklerskie – 57 846 tys. zł.

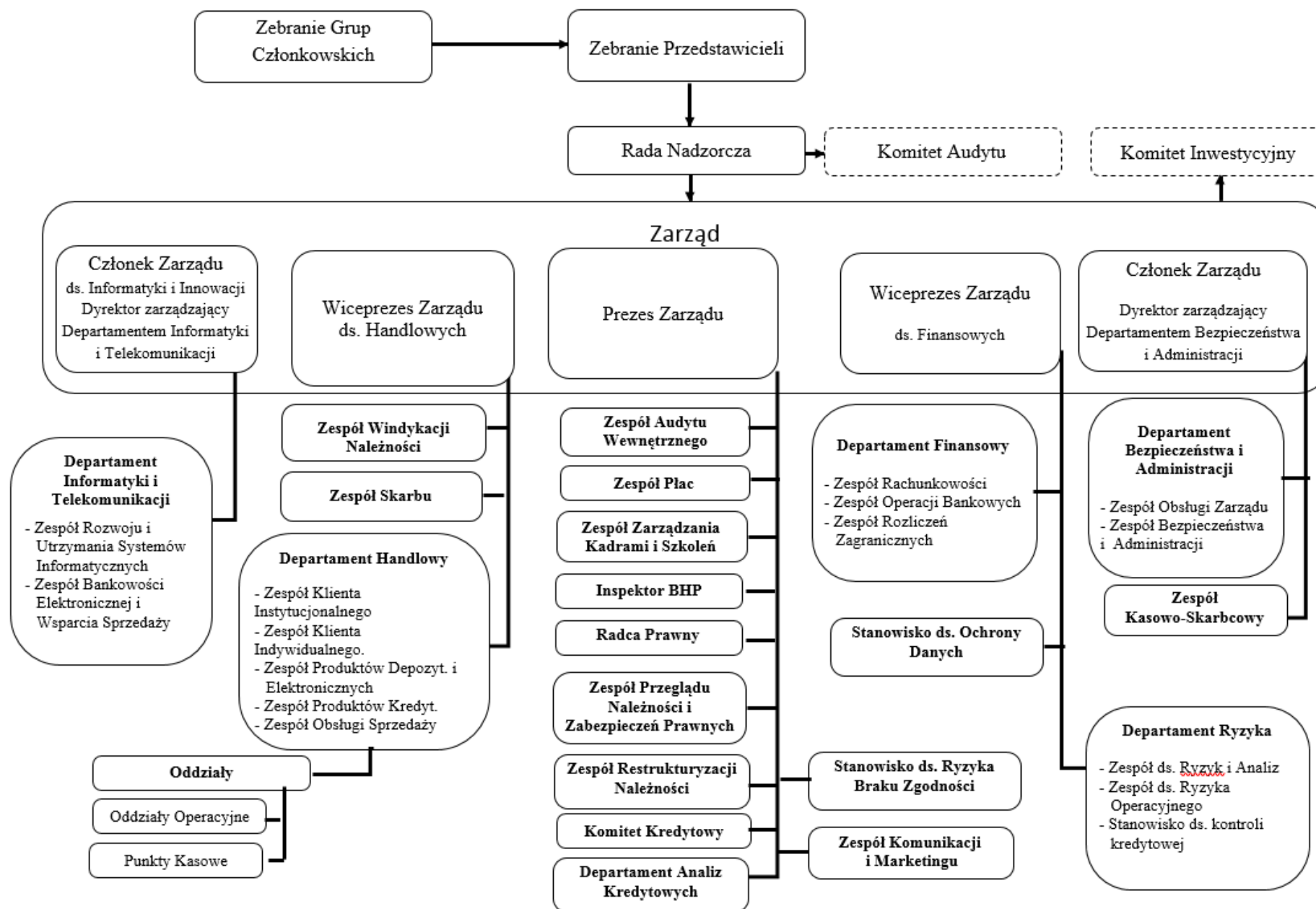
Tabela 7. Zbiorcze zestawienie inwestycji w Obligacje Skarbowe, Bony NBP i Certyfikaty depozytowe na dzień 31 grudnia 2018 roku

Rodzaj inwestycji	ilość szt.	Wartość nominalna	Koszt zakupu	Kwota dyskonta - odsetek	Nominalna rentowność inwestycji	Roczne oprocentowanie efektywne	Średnie ważone oprocentowanie roczne	Średnie ważone oprocentowanie nominalne
Obligacje skarbowe	215 000,00	215 000,00	212 212,00	2 788,00	1,99%	2,00%	2,00%	1,99%
Obligacje komercyjne	132 995,00	124 798,00	124 787,00	11,00	2,32%	2,27%	2,27%	2,32%
Bony pieniężne NBP	40 000,00	400 000,00	399 933,00	67,00	1,50%	1,51%	1,51%	1,50%
Certyfikaty depozytowe	20,00	2 000,00	2 000,00	0,00	2,82%	2,85%	2,85%	2,82%

Tabela 8. Akcje dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2018 roku

Emitent	ilość szt.	Łączny koszt zakupu	Wartość według wyceny	Wynik na wycenie
PBS Finance	140 000	2 361,00	32,00	-2 329,00
BPS S.A.	3 660 000	4 650,00	3 660,00	0,00
GBW S.A.	6 062	606,00	606,00	0,00
POLIMEX-MOSTOTAL	231 300	2 021,00	650,00	-1 371,00
Łącznie akcje	4 037 362	9 638,00	4 948,00	-3 700,00

Struktura organizacyjna Banku Spółdzielczego w Brodnicy na dzień 31 grudnia 2018 roku

Zarządzanie ryzykiem

Prowadzenie działalności bankowej związane jest z ponoszeniem ryzyka. W celu zachowania bezpieczeństwa powierzonych środków w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem. W Banku cele i zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zostały kompleksowo opisane w Strategii działania Banku na lata 2015 – 2019 oraz Strategii zarządzania ryzykiem w Banku i Planie ekonomiczno-finansowym. Podejmowanie ryzyka wymaga koncentracji uwagi na aktualnych i potencjalnych zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed nimi i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Bank charakteryzuje się ostrożnościowym podejściem do ryzyka, co oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej a kontrolowaniem ryzyka i zabezpieczeniem kapitałowym Banku. Celem w zakresie zarządzania kapitałem / adekwatnością kapitałową w Banku jest zapewnienie poziomu i struktury funduszy własnych pozwalających na zabezpieczenie poziomu ponoszonego ryzyka. Cel w zakresie zarządzania kapitałem uwzględnia dodatkowe wymogi wynikające z CRR dotyczące buforów kapitałowych. Bank utrzymuje wartość funduszy własnych na poziomie nie niższym niż suma kapitału niezbędnego na pokrycie poziomu ponoszonego ryzyka powiększoną o kapitały pokrywające wymogi wynikające z buforów kapitałowych.

Bank dokonuje podziału ryzyka na ryzyka istotne i nieistotne.

W Banku wyróżniamy następujące ryzyka istotne:

1. kredytowe;
2. inwestycji finansowych;
3. koncentracji zaangażowań;
4. stopy procentowej;
5. płynności;
6. walutowe;
7. operacyjne;
8. rezydualne;
9. biznesowe;
10. braku zgodności.

Ryzyko nieistotne to ryzyko zidentyfikowane, o małym znaczeniu lub ryzyko w pełni kontrolowane i ograniczone przez Bank.

Zidentyfikowane ryzyka istotne objęte są procesem zarządzania adekwatnym do jego możliwego wpływu na bezpieczeństwo Banku.

Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem

W Banku funkcjonuje kompleksowy i efektywny system zarządzania ryzykiem obejmujący identyfikację, pomiar, limitowanie i monitorowanie narażenia na ryzyko. Zarządzanie ryzykiem obejmuje również raportowanie oraz zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze). System ten zapewnia rozdzielenie funkcji sprzedaży od akceptacji, kontroli i monitorowania ryzyka.

W ramach w/w Sytemu wprowadzono następujący podział odpowiedzialności:

1. Rada – odpowiada za zatwierdzenie strategii i polityk zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk uznanych za istotne oraz nadzoruje ich przestrzeganie i ocenia skuteczność procesu zarządzania nimi;
2. Komitet audytu – odpowiada za przedstawianie Radzie swojego stanowiska lub rekomendacji, pozwalających jej na podjęcie stosownych decyzji w obszarach sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego, samodzielnego stanowiska ds. ryzyka braku zgodności i zarządzania ryzykami;
3. Zarząd – odpowiada za wprowadzenie efektywnych mechanizmów zarządzania ryzykiem oraz podejmuje działania, których celem jest utrzymanie ryzyka na poziomie akceptowalnym przez Radę tj. dostosowanym do skali i charakteru prowadzonej działalności oraz apetytu na ryzyko;
4. Komórki odpowiedzialne za ocenę ryzyka na poziomie portfelowym, których zadaniem jest ocena i monitorowanie ryzyka występującego w działalności całego Banku. Komórkami tymi są:
 - 1) Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego – w zakresie ryzyka operacyjnego,
 - 2) Stanowisko ds. Ryzyka Braku Zgodności – w zakresie ryzyka braku zgodności,
 - 3) Zespół ds. Ryzyk i Analiz – w zakresie pozostałych ryzyk uznanych za istotne, w szczególności w zakresie ryzyka kredytowego, inwestycji finansowych, rezydualnego, płynności, stopy procentowej i walutowego.
5. Komórki uczestniczące w procesie zarządzania ryzykiem w ujęciu pojedynczych transakcji. Komórkami tymi są:
 - 1) Departament Analiz Kredytowych – odpowiadający za procesy oceny zdolności kredytowej,

- 2) Zespół Przeglądu Należności i Zabezpieczeń Prawnych – odpowiadający za przeprowadzenie w Banku niezależnego monitoringu ekspozycji kredytowych.
6. Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne – jako komórki generujące ryzyko i/lub wspomagające w stopniu nieznacznym proces monitorowania poziomu narażenia na ryzyko;
7. Stanowisko ds. Kontroli Kredytowej – odpowiada za realizację zadań systemu kontroli wewnętrznej z zakresu II linii obrony w obszarze merytorycznej odpowiedzialności komórki;
8. Zespół Audytu Wewnętrznego – odpowiada za okresowe przeprowadzanie oceny skuteczności stosowanych w Banku mechanizmów zarządzania ryzykiem.

System zarządzania ryzykiem oparty jest o regulacje nadzorcze i zbiór regulacji wewnętrznych. Bank ocenia ryzyko wynikające z aktualnie prowadzonej działalności oraz działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.

Bieżące zarządzanie ryzykiem polega na gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka, ograniczaniu ryzyka powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, z wykorzystaniem do tego celu informacji otrzymanych z jednostek/komórek organizacyjnych Banku. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń ma na celu ograniczenie/wyeliminowanie negatywnych skutków ryzyka. W bieżącym zarządzaniu ryzykiem szczególny nacisk nałożony jest na wyjaśnienie przyczyn występowania zdarzeń generujących ryzyko oraz oszacowanie ich wpływu na efektywność działania. W ramach zarządzania ryzykiem i kapitałem w Banku wykorzystywane są wyniki przeprowadzanych stress-testów, przede wszystkim w takich obszarach jak: ryzyko stopy procentowej, ryzyko płynności, ryzyko walutowe, ryzyko operacyjne, ryzyko kredytowe, ryzyko inwestycji finansowych, ryzyko biznesowe i adekwatność kapitałowa.

W Banku obowiązują wewnętrzne limity na poszczególne rodzaje ryzyka, które zostały uznane za istotne zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi. Ustalanie wewnętrznych limitów ma na celu ograniczenie poziomu narażenia na ryzyko między innymi poprzez zapewnienie odpowiedniego poziomu dywersyfikacji. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę ogólnego poziomu ryzyka Banku. Ustalając poziomy limitów, Bank bierze w szczególności pod uwagę wyniki przeprowadzonych stress-testów. Oprócz powyższych limitów w Banku obowiązują między innymi maksymalne wartości wskaźników DtI oraz LtV, których wysokość ustalona została w odpowiednich Politykach.

W 2018 roku w Banku nie funkcjonował komitet ds. ryzyka.

Ryzyko kredytowe – to ryzyko nie wywiązania się kredytobiorcy z obowiązku zwrotu udzielonych mu przez Bank kredytów i pożyczek. Ryzyko to wpływa w sposób istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych kredytów i pożyczek wiąże się z możliwością poniesienia przez Bank znacznych strat w stosunku do posiadanych funduszy własnych.

Do celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym należy:

1. Rozwijanie skali działalności kredytowej Banku w granicach zatwierdzonych przez Radę i Zarząd,
2. Aktualizacja procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem kredytowym oraz rozwijania systemów informatycznych i baz danych wykorzystywanych w procesie ograniczania ekspozycji na ryzyko kredytowe (ekspozycji kredytowej i portfela kredytowego),
3. Utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego cechującego się odpowiednią dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych,
4. Rozwijanie systemów pomiaru i analizy ryzyka kredytowego,
5. Monitorowanie, limitowanie i raportowanie poziomu ryzyka kredytowego w Banku w celu zapewnienia prawidłowego poziomu całkowitego wskaźnika kapitałowego,
6. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku uwzględnia się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych, ryzyka rezydualnego oraz ryzyka koncentracji zaangażowań,
7. W ramach inwestycji finansowych osiągnięcie optymalnych relacji pomiędzy ryzykiem emitenta a poziomem zaangażowania Banku w dany instrument.

Bank kredytuje osoby fizyczne, podmioty gospodarcze, rolników indywidualnych, jednostki samorządu terytorialnego i inne instytucje.

Bank prowadzi politykę dywersyfikacji ryzyka kredytowego, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku.

W ramach ryzyka kredytowego Bank bada ryzyko koncentracji zaangażowań, czyli ryzyko niewykonania zobowiązania/zobowiązań przez pojedyncze podmioty oraz przez grupy podmiotów (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie), w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników. Ryzyko to związane jest ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku wobec:

1. pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie;
2. tego samego sektora gospodarczego;

3. tego samego instrumentu finansowego;
4. tego samego rodzaju zabezpieczenia lub dostawcy zabezpieczenia kredytowego;
5. tego samego regionu geograficznego;
6. tej samej waluty zaangażowania;
7. tego samego okresu kredytowania.

W Banku nie występuje ryzyko kredytowe kontrahenta wynikające z instrumentów pochodnych (Bank nie posiada instrumentów pochodnych) oraz Bank nie stosuje metody wewnętrznych ratingów (metody IRB) w odniesieniu do ryzyka kredytowego. Ponadto w Banku nie wystąpiły pozycje sekurytyzacyjne.

Ekspozycje przeterminowane i ekspozycje o utraconej wartości

Jako pozycję przeterminowaną należy rozumieć należność niespłaconą, w określonych w umowie terminach. Jako okres przeterminowania należy rozumieć okres od wynikającego z umowy terminu zapadalności (określonego zapadłego terminu niespłaconej w terminie raty, odsetek lub całej należności) do dnia bilansowego.

Pozycje o utraconej wartości to ekspozycje kredytowe kwalifikowane do należności zagrożonych, tj. poniżej standardu, wątpliwej lub straconej.

Tabela 9. Ekspozycje przeterminowane wg stanu na 31 grudnia 2018 roku (w tys. zł).

Przedział przeterminowania	Dane		
	Zadłużenie kapitał	Wartość początkowa kapitału	udział
w przedziale od 1 do 30 dni	314	21 348	0,61%
w przedziale od 30 do 60 dni	96	5 759	0,19%
w przedziale od 60 do 90 dni	139	2 649	0,27%
w przedziale od 90 do 120 dni	98	917	0,19%
w przedziale od 120 do 150 dni	284	684	0,55%
w przedziale od 150 do 180 dni	201	656	0,39%
powyżej 180 dni	13 672	19 297	26,65%
Suma końcowa	14 804	51 309	28,85%

Tabela 10. Ekspozycje bez stwierdzonej utraty wartości i z rozpoznaną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2018 roku (w tys. zł).

	Sytuacja				
	Normalna	Pod Obserwacją	Poniżej Standardu	Wątpliwe	Stracone
Przedsiębiorstwo i Spółki Państwowe	19,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Przedsiębiorstwo i Spółki Prywatne	229 093,74	38 412,71	16 100,24	310,96	3 380,60
Przedsiębiorcy Indywidualni	76 833,46	7 079,05	1 877,15	542,20	3 675,43
Osoby Prywatne	240 722,78	3 114,05	925,14	960,89	8 670,92
Rolnicy Indywidualni	327 125,71	20 840,86	14 010,91	1 606,74	1 508,28
Institucje Niekomercyjne	702,79	0,00	0,00	0,00	213,50

Bank nie uzgadnia zmian stanów korekt o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości, obejmujących:

- opis rodzaju korekty ryzyka kredytowego,
- sald początkowych,
- kwot wpisanych w ciężar korekt o ryzyko kredytowe w danym okresie sprawozdawczym,
- kwot odpisanych lub rozwiązanych z tytułu szacowanych możliwych strat na ekspozycje w danym okresie sprawozdawczym.

Strategia stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz metody monitorowania ich skuteczności

W celu redukcji poziomu ryzyka Bank przyjmuje zabezpieczenia transakcji kredytowych. Zabezpieczenia stosowane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji. W Centrali Banku dokonywana jest analiza ryzyka związanego z zabezpieczeniem ekspozycji kredytowej na etapie udzielania kredytu przy zaangażowaniu od 250 tys. zł wobec klienta i/lub grupy klientów powiązanych oraz wszystkich kredytów windykowanych i restrukturyzowanych. Natomiast pozostałe kredyty analizowane są na poziomie jednostki organizacyjnej zgodnie z obowiązującą Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności i Instrukcją monitoringu zabezpieczeń, uwzględniając w szczególności:

1. rodzaj zabezpieczenia i sposób ewentualnej egzekucji;
2. kolejność zaspokojenia się z zabezpieczenia;
3. wpływ zużycia technologicznego przedmiotu zabezpieczenia na jego wartość;
4. koszty utrzymania zabezpieczenia i egzekucji z zabezpieczenia.

Bank, przyjmując zabezpieczenie, dokonuje weryfikacji podstawowych kryteriów decydujących o jego skuteczności, w tym płynności zabezpieczenia, wartości oraz dostępu i możliwości kontroli w całym okresie kredytowania, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego. Za płynne zabezpieczenia uznaje się te, które umożliwiają jego zbycie bez istotnego obniżenia jego ceny w czasie.

Monitorowaniem zabezpieczeń ekspozycji kredytowych Banku zajmuje się niezależna komórka – Zespół Przeglądu Należności i Zabezpieczeń Prawnych. Skuteczność przyjętych zabezpieczeń podlega monitorowaniu w procesie i na zasadach zarządzania ryzykiem rezydualnym.

Rozkład geograficzny ekspozycji

Placówki Banku zlokalizowane są na terenie czterech województw: kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, pomorskiego i mazowieckiego. Znaczna część terenu działania to tereny rolnicze, co w sposób naturalny determinuje istotną grupę klientów. Pozostałe placówki zlokalizowane są na terenach miejskich. W Tabeli 11 przedstawione zostały wybrane składniki aktywów i pasywów w rozkładzie według oddziałów Banku.

Tabela 11. Wybrane składniki aktywów i pasywów Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku (w tys. zł).

TREŚĆ	Brodnica	Chełmża	Grudziądz	Rypin	Nowe Miasto	Świecie	Bydgoszcz	Elbląg	Kwidzyn	Płońsk	Centrala	RAZEM 2018	RAZEM 2017	Zmiana
Należności	230 544	89 661	145 725	84 050	190 219	126 217	74 500	52 043	21 841	20 972	6	1 035 778	994 860	4,11%
w sytuacji normalnej	205 278	79 454	132 721	65 685	173 927	108 562	61 734	43 998	20 837	20 347	4	912 547	858 667	6,27%
pod obserwacją	18 398	3 120	1 819	13 729	1 452	16 925	9 923	3 626	455	0	0	69 447	81 470	-14,76%
w sytuacji nieregularnej	6 868	7 087	11 185	4 636	14 840	730	2 843	4 419	549	625	2	53 784	54 723	-1,72%
udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem	2,98%	7,90%	7,68%	5,52%	7,80%	0,58%	3,82%	8,49%	2,51%	2,98%	33,33%	5,19%	5,50%	-5,60%
Zobowiązania	611 188	154 057	276 001	154 323	340 379	79 585	53 731	36 960	7 108	10 458	54	1 723 844	1 621 289	6,33%
a'vista	247 311	57 093	104 918	47 984	131 497	26 832	12 854	11 855	3 547	2 581	46	646 518	572 564	12,92%
terminowe	363 877	96 964	171 083	106 339	208 882	52 753	40 877	25 105	3 561	7 877	8	1 077 326	1 048 725	2,73%
Suma bilansowa Banku	231 982	89 775	145 898	84 484	189 822	126 797	74 988	51 077	21 730	20 683	892 901	1 930 137	1 814 513	6,37%

Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości rezerw.

Rezerwy i odpisy aktualizujące na ryzyko kredytowe związane z działalnością Banku, zwane dalej „rezerwami celowymi”, tworzone są na podstawie przyporządkowania ekspozycji do jednej z kategorii ryzyka:

1. „normalne”;
2. „pod obserwacją”;
3. grupy „zagrożone”, tj. „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Klasyfikacja dokonywana jest w oparciu o:

1. ocenę terminowości spłat rat kredytów – przeprowadzane w sposób automatyczny przez system informatyczny;
2. indywidualną ocenę sytuacji ekonomiczno - finansowej kredytobiorcy.

Rezerwy celowe tworzone są i aktualizowane co do wysokości oraz rozwiązywane najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

W Banku rezerwy celowe tworzone są w ciężar kosztów.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne”, tworzone są w wysokości odpowiadającej co najmniej wymaganemu poziomowi rezerw stanowiącego 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych. Detaliczne ekspozycje kredytowe zaliczane do klasy ryzyka „stracone” tworzone są w wysokości 100% podstawy tworzenia rezerw celowych.

W przypadku pozostałych ekspozycji, rezerwy celowe tworzone są w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych jako:

- 1,5 % - w przypadku kategorii „pod obserwacją”;
- 20 % - w przypadku kategorii „poniżej standardu”;
- 50 % - w przypadku kategorii „wątpliwe”;
- 100 % - w przypadku kategorii „stracone”.

Podstawę tworzenia rezerw celowych stanowi wartość ekspozycji kredytowej bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych, pomniejszona o ustanowione zabezpieczenia pozwalające na zmniejszenie podstawy tworzenia rezerw i nierozliczoną w czasie wartość prowizji.

Analogiczne zasady Bank stosuje do odpisów aktualizujących z tytułu naliczonych odsetek i pozostałych kosztów kredytowych.

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji

Poniższa tabela prezentuje podział należności kredytowych według terminów zapadalności dla ekspozycji kredytowych z podziałem na kategorie ryzyka:

N - normalna;

O – pod obserwacją;

P – poniżej standardu;

W – wątpliwa;

S – stracona.

Tabela 12. Ekspozycje kredytowe według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2018 roku (w tys. zł).

Zapadalność	N	O	P	W	S	Suma końcowa
do 1M	151 112,97	717,65	134,04	17,15	6 598,93	158 580,73
Od 1M do 3M	6 914,21	5 819,02	1 793,11	96,76	273,16	14 896,25
Od 3M do 6M	16 470,12	10 360,59	798,93	225,27	318,36	28 173,28
Od 6M do 1R	37 610,96	6 623,12	720,96	68,15	393,38	45 416,57
Od 1R do 5L	191 686,44	12 005,24	10 666,28	799,29	2 748,52	217 905,78
Od 5L do 10L	264 713,13	21 596,72	11 553,09	517,53	1 696,77	300 077,24
pow. 10 lat	250 171,49	12 578,79	7 325,42	1 687,80	1 039,28	272 802,77
Suma końcowa	918 679,32	69 701,12	32 991,82	3 411,95	13 068,41	1 037 852,62

Uzgodnienie zmian stanów wartości rezerw.

Różnica wartości rezerw i odpisów aktualizujących na koniec grudnia 2018 roku wyniosła 2 144 tys. zł. Na saldo rezerw wpływ miały:

- Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości – 28 003 tys. zł;
- Rozwiązanie rezerw i zmniejszenia dotyczące aktualizacji – 25 859 tys. zł.

Struktura branżowa ekspozycji w rozbiciu na klasy ekspozycji

Bank w ramach prowadzonej działalności kredytowej finansuje różne branże m.in. rolnictwo, handel, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości, działalność związaną z zakwaterowaniem, handel hurtowy i detaliczny, leśnictwo, rybactwo i wiele innych. W tabeli 13 przedstawione zostały szczegółowe dane dotyczące ekspozycji kredytowych w podziale na branże.

Tabela 13. Jakość ekspozycji kredytowych według branż – stan na dzień 31 grudnia 2018 roku

Sektor gospodarki	Grupa ryzyka	Kapitał	Odsetki	Provizja rozliczana w	Portfel kredytowy brutto	Rezerwa	Zobowiązania pozabilansowe	Wartość netto ekspozycji
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	Ekspozycje w sytuacji normalnej	25 216,02	22,58	6,37	25 232,22	0,00	0,00	25 232,22
	Suma	25 216,02	22,58	6,37	25 232,22	0,00	0,00	25 232,22
Budownictwo	Ekspozycje w sytuacji normalnej	26 240,73	18,60	184,59	26 074,74	0,00	18 230,49	44 305,23
	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	3 651,48	1,74	14,32	3 638,90	36,28	4 074,90	7 677,52
	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	580,16	4,44	0,62	583,99	112,62	237,75	709,12
	Ekspozycje w sytuacji wątpliwej	16,47	0,09	0,03	16,53	14,68	12,80	14,65
	Ekspozycje w sytuacji straconej	1 752,36	695,86	0,50	2 447,73	2 229,82	0,00	217,91
	Suma	32 241,20	720,74	200,07	32 761,87	2 393,40	22 555,94	52 924,42
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	Ekspozycje w sytuacji normalnej	871,15	0,98	0,73	871,40	0,00	107,99	979,39
	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	183,07	0,61	0,61	183,07	0,00	0,00	183,07
	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ekspozycje w sytuacji straconej	200,00	50,43	0,00	250,43	263,89	0,00	-13,46
	Suma	1 254,22	52,02	1,34	1 304,91	263,89	107,99	1 149,01
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; Pozostała działalność usługowa	Ekspozycje w sytuacji normalnej	3 452,07	1,87	35,27	3 418,67	0,00	247,58	3 666,25
	Ekspozycje w sytuacji straconej	230,84	1,10	2,33	229,60	229,60	0,00	0,00
	Suma	3 682,91	2,97	37,61	3 648,28	229,60	247,58	3 666,25
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Ekspozycje w sytuacji normalnej	32 249,60	42,40	185,54	32 106,45	0,00	2 440,15	34 546,61
	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	5 489,67	5,59	34,45	5 460,81	22,16	0,00	5 438,64
	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	4,16	0,10	0,01	4,25	0,86	0,00	3,39
	Ekspozycje w sytuacji wątpliwej	12,15	0,07	0,00	12,21	6,11	0,00	6,11
	Ekspozycje w sytuacji straconej	50,03	76,22	18,92	107,32	126,01	0,00	-18,68
	Suma	37 805,60	124,37	238,92	37 691,04	155,14	2 440,15	39 976,06
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Ekspozycje w sytuacji normalnej	15 684,60	10,80	137,88	15 557,52	0,00	625,86	16 183,38
	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	6 705,68	0,02	44,97	6 660,73	915,16	3,53	5 749,10
	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	1 058,44	3,96	6,59	1 055,81	3,84	0,38	1 052,35
	Ekspozycje w sytuacji straconej	214,65	114,01	0,00	328,66	330,33	0,00	-1,67
	Suma	23 663,37	128,80	189,44	23 602,72	1 249,33	629,77	22 983,16
Edukacja	Ekspozycje w sytuacji normalnej	1 372,92	1,88	17,31	1 357,50	0,00	46,17	1 403,67
	Suma	1 372,92	1,88	17,31	1 357,50	0,00	46,17	1 403,67
Górnictwo i wydobywanie	Ekspozycje w sytuacji normalnej	3,56	0,01	0,01	3,56	0,00	60,00	63,56
	Ekspozycje w sytuacji straconej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	3,56	0,01	0,01	3,56	0,00	60,00	63,56
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Ekspozycje w sytuacji normalnej	85 810,22	34,16	402,08	85 442,30	0,00	18 141,49	103 583,79
	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	13 985,43	25,18	46,08	13 964,53	10,69	1 161,64	15 115,47
	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	653,64	1,15	3,78	651,00	15,93	1,00	636,07
	Ekspozycje w sytuacji wątpliwej	762,90	5,76	5,69	762,97	210,97	4,74	556,75
	Ekspozycje w sytuacji straconej	1 449,71	286,57	0,00	1 736,28	1 036,36	0,00	699,92
	Suma	102 661,89	352,82	457,64	102 557,07	1 273,96	19 308,87	120 591,99

Inne	Ekspozycje w sytuacji normalnej	194,06	0,47	0,45	194,08	0,00	0,00	194,08
	Ekspozycje w sytuacji straconej	117,71	43,37	0,00	161,08	117,71	0,00	43,37
	Suma	311,77	43,84	0,45	355,16	117,71	0,00	237,45
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Ekspozycje w sytuacji normalnej	16 817,31	0,57	118,16	16 699,72	0,00	1 063,90	17 763,62
	Ekspozycje w sytuacji straconej	153,00	22,49	0,60	174,89	177,03	0,00	-2,14
	Suma	16 970,31	23,06	118,76	16 874,61	177,03	1 063,90	17 761,48
Organizacje i zespoły eksterytorialne	Ekspozycje w sytuacji normalnej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Suma	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przetwórstwo przemysłowe	Ekspozycje w sytuacji normalnej	64 484,17	31,17	297,32	64 218,02	0,00	12 927,01	77 145,03
	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	13 792,74	9,36	42,98	13 759,12	124,85	460,68	14 094,95
	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	1 389,82	7,13	5,36	1 391,59	0,00	120,61	1 512,19
	Ekspozycje w sytuacji wątpliwej	14,56	0,00	0,00	14,56	7,41	0,26	7,41
	Ekspozycje w sytuacji straconej	926,34	346,43	0,00	1 272,78	991,00	4,44	286,21
	Suma	80 607,63	394,09	345,66	80 656,06	1 123,26	13 512,99	93 045,79
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Ekspozycje w sytuacji normalnej	391 120,05	341,81	1 487,98	389 973,87	0,00	43 672,71	433 646,59
	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	21 560,19	56,10	142,71	21 473,59	159,86	122,20	21 435,93
	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	16 715,40	34,29	81,87	16 667,82	2 668,32	39,26	14 038,76
	Ekspozycje w sytuacji wątpliwej	1 594,80	15,85	3,91	1 606,74	491,74	23,25	1 138,25
	Ekspozycje w sytuacji straconej	1 226,41	243,79	0,80	1 469,40	1 492,35	0,00	-22,95
	Suma	432 216,85	691,85	1 717,27	431 191,43	4 812,27	43 857,42	470 236,58
Rybactwo (PKD 2004)	Ekspozycje w sytuacji normalnej	164,06	0,00	0,13	163,94	0,00	35,94	199,87
	Suma	164,06	0,00	0,13	163,94	0,00	35,94	199,87
Transport i gospodarka magazynowa; Informacja i komunikacja	Ekspozycje w sytuacji normalnej	6 937,37	5,55	43,61	6 899,32	0,00	1 888,96	8 788,28
	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	592,20	2,60	1,98	592,82	6,84	2,39	588,37
	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	217,09	1,86	1,30	217,65	58,10	72,37	231,92
	Ekspozycje w sytuacji wątpliwej	47,00	0,19	0,34	46,85	23,43	0,00	23,43
	Ekspozycje w sytuacji straconej	389,76	47,16	0,60	436,31	464,85	16,55	-11,99
	Suma	8 183,42	57,36	47,83	8 192,96	553,22	1 980,27	9 620,02
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	Ekspozycje w sytuacji normalnej	2 965,16	1,50	32,24	2 934,42	0,00	143,08	3 077,50
	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	604,38	0,00	2,90	601,48	0,00	0,00	601,48
	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	11 448,27	31,51	60,18	11 419,60	540,32	0,00	10 879,27
	Suma	15 017,81	33,01	95,32	14 955,49	540,32	143,08	14 558,25
Suma	781 373,55	2 649,40	3 474,12	780 548,83	12 889,12	105 990,09	873 649,79	

Ryzyko inwestycji finansowych – jest to ryzyko o charakterze kredytowym wynikające z inwestowania środków w celu powiększenia ich wartości lub osiągnięcia korzyści ekonomicznych w postaci odsetek lub dyskonta, poprzez zaangażowanie w instrumenty rynku kapitałowego i/lub pieniężnego. W ramach inwestycji finansowych celem strategicznym Banku jest osiągnięcie optymalnych relacji pomiędzy ryzykiem emitenta a poziomem zaangażowania Banku w dany instrument. Ze względu na swój charakter ryzyko to traktowane jest jako podkategoria ryzyka kredytowego.

Polityka inwestycji finansowych Banku zmierza do racjonalnego inwestowania środków w celu zachowania pożądanego poziomu płynności i bezpieczeństwa środków przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności prowadzonej działalności.

Przedmiotem inwestycji finansowych Banku są fundusze, stanowiące zabezpieczenie płynności oraz środki finansowe niewykorzystywane w działalności kredytowej. Alokacja odbywa się w oparciu o obowiązujący w Banku system limitów i kompetencji.

Fundusze stanowiące zabezpieczenie płynności bieżącej inwestowane mogą być wyłącznie w krótkoterminowe lokaty międzybankowe, z terminem zapadalności do 1 miesiąca oraz papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa i/lub NBP.

Ryzyko stopy procentowej – to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych. W przypadku Banku może ono wynikać z:

1. Ryzyka przeszacowania, czyli ryzyka niedopasowania terminów zmiany oprocentowania aktywów, pasywów oraz pozycji pozabilansowych;
2. Ryzyka bazowego, czyli ryzyka zmian w relacjach między krzywymi dochodowości, które wpływają na ustalanie oprocentowania instrumentów znajdujących się w portfelu Banku i powodują zmiany relacji pomiędzy oprocentowaniem tych instrumentów;
3. Ryzyka opcji klienta, czyli ryzyka opcji związanych z oprocentowaniem, zawartych w produktach bankowych, np. opcja wcześniejszej spłaty;
4. Ryzyka krzywej dochodowości, czyli ryzyka zmieniających się relacji między oprocentowaniem dla poszczególnych terminów zapadalności/wymagalności krzywej dochodowości.

Do celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej należy:

1. Utrzymanie wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających realizacji Planu ekonomiczno-finansowego i adekwatności kapitałowej Banku;
2. Utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż podwyższony akceptowany;

3. Maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
4. Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej w ramach zarządzania aktywami i pasywami Banku.

Bank charakteryzuje się podwyższonym stopniem narażenia na ryzyko stopy procentowej, co wynika z faktu znacznej bazy produktów po stronie aktywnej, opartych o stawkę redyskonta weksli bez jednoczesnego przeciwstawienia pasywnych składników bilansu, opartych o tę stawkę. W przypadku Banku, na poziom ryzyka stopy procentowej istotny wpływ mają różnice w możliwych terminach przeszacowania składników bilansowych.

W ramach zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank cyklicznie przeprowadza testy warunków skrajnych, polegające na oszacowaniu zmiany wyniku odsetkowego w wyniku przesunięcia się krzywej dochodowości o +/- 200 pkt. bazowych. Przeprowadzony na koniec grudnia 2018 roku test warunków skrajnych, zakładający równoległą zmianę rynkowych stóp procentowych i adekwatną zmianę oprocentowania wybranych terminowych depozytów złotych klientów o 200 pkt. bazowych (2 pkt. procentowe), wykazał możliwość osiągnięcia dodatkowego przychodu w wysokości 1 878 tys. zł w przypadku wzrostu stóp lub poniesienie dodatkowego kosztu w wysokości 1 443 tys. zł w przypadku spadku stóp procentowych. Jednym z elementów mających znaczący wpływ na wynik w/w testu jest duży udział środków opartych o stawkę referencyjną Banku, której wysokość uzależniona jest od większej z wartości - średniego WIBOR 3M powiększonego o 1 pkt. proc. bądź średniego nominalnego oprocentowania depozytów terminowych. Poziom maksymalnej straty spowodowanej zmianą stóp procentowych o 200 punktów bazowych w stosunku do planowanego wyniku odsetkowego wyniósł -2,76% i znajduje się poniżej górnej granicy wyznaczającej maksymalną stratę.

Tabela 14. Wyniki testu warunków skrajnych na dzień 31.12.2018 roku

Planowany wynik odsetkowy na koniec bieżącego roku	52 265,86
Zmiana wyniku odsetkowego w wyniku zmiany rynkowych stóp procentowych o -200 pkt. bazowych	-12 668,72
Zmiana wyniku odsetkowego w wyniku zmiany oprocentowania depozytów o -200 pkt. bazowych	11 225,65
Łączna zmiana wyniku odsetkowego przy obniżeniu się krzywej dochodowości o 200 pkt. bazowych	-1 443,07
Stosunek zmiany wyniku odsetkowego do planowanego wyniku odsetkowego na koniec roku	-2,76%
Zmiana wyniku odsetkowego w wyniku zmiany rynkowych stóp procentowych o +200 pkt. bazowych	16 302,05
Zmiana wyniku odsetkowego w wyniku zmiany oprocentowania depozytów o +200 pkt. bazowych	-14 423,99
Łączna zmiana wyniku odsetkowego przy podwyższeniu się krzywej dochodowości o 200 pkt. bazowych	1 878,06
Stosunek zmiany wyniku odsetkowego do planowanego wyniku odsetkowego na koniec roku	3,59%

Ryzyko płynności to ryzyko poniesienia dodatkowych kosztów lub konieczności sprzedaży aktywów po niekorzystnej cenie w przypadku niemożności terminowego wywiązania się przez Bank z bieżących i przyszłych zobowiązań. Problemy z utrzymaniem bieżącej płynności mogą prowadzić do trwałej utraty zaufania do Banku wśród jego klientów.

Do celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem płynności należy:

1. Utrzymywanie płynności bieżącej Banku oraz zarządzanie płynnością śróddzienną, krótko- średnio- i długoterminową;
2. Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa działania Banku w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych poprzez kształtowanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów przy uwzględnieniu pożądanej rentowności działania;
3. Rozwijanie działalności inwestycyjnej w granicach zatwierdzonych przez Zarząd Banku, przy założeniu zachowania bezpieczeństwa finansowego Banku, postanowień nadzorczych rekomendacji oraz norm płynności i adekwatności kapitałowej;
4. Zwiększanie potencjału operacyjnego na rynku międzybankowym w celu efektywnego zarządzania kapitałem i płynnością Banku, w tym zapobiegania stratom w wyniku ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z utrzymaniem płynności oraz wykorzystania możliwości osiągnięcia zysku w ramach przyjętych założeń i limitów;
5. Wdrażanie rozwiązań wspomagających zarządzanie w sytuacjach kryzysowych zagrożenia płynności;
6. Podejmowanie działań mających na celu zapewnienie alternatywnych źródeł finansowania działalności w sytuacjach kryzysowych;
7. Utrzymanie wskaźnika LCR i NSFR wynikających z unijnego pakietu CRDIV/CRR powyżej poziomów minimalnych określonych w regulacjach.

Ze względu na ograniczoną skalę działalności walutowej zarządzanie płynnością złotową i walutową ma charakter skonsolidowany, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych oraz wszystkich horyzontów czasowych. W związku z tym, Bank kształtuje bazę depozytów z uwzględnieniem zasady zachowania właściwej relacji pomiędzy terminami wymagalności depozytów a długością udzielanych kredytów oraz sytuacji rynkowej.

Podstawową metodą wykorzystywaną przez Bank w procesie zarządzania płynnością jest odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank w strukturze aktywów posiadał środki zabezpieczające płynność o łącznej wartości 836 207 tys. zł. Na tą wartość składały się:

- środki na rachunkach – 57 843 tys. zł.;
- lokaty międzybankowe – 48 306 tys. zł.;
- dłużne papiery wartościowe Skarbu Państwa – 215 000 tys. zł.;

- bony Pieniężne NBP – 390 260 tys. zł.;
- pozostałe dłużne papiery wartościowe – 124 798 tys. zł.

Bank na dzień 31 grudnia 2018 roku mógł korzystać z przyznanego kredytu śróddziennego w Santander Bank Polska S.A. oraz mBanku S.A. o wartości 10 000 tys. zł. każdy.

Wyliczone na koniec roku wartości nadzorczych miar płynności kształtowały się powyżej wewnętrznych wartości minimalnych, jak również powyżej wartości minimalnych określonych w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności. Średnia wartość luki płynności krótkoterminowej (wskaźnik M1) w grudniu 2018 roku wyniosła 539 946 tys. zł pozostając w paśmie wahań pomiędzy 499 019 tys. zł a 594 495 tys. zł. Wskaźniki nadzorczych miar płynności M2, M3 i M4 kształtowały się na bezpiecznym poziomie.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wskaźnik LCR wyniósł 6,47. Jego wartość kształtuje się znacznie powyżej minimalnego progu 2,5 określonego przez Bank. Wskaźnik NSFR na dzień 31.12.2018 roku wyniósł 1,88.

W analizowanym okresie nie wystąpiły czynniki warunkujące wprowadzenie Planu awaryjnego działania na wypadek utraty płynności.

Tabela 15. Kontraktowa luka płynności

Pozycja	Razem	0D	1D	2D-7D	8D-1M	1M-3M	3M-6M	6M-1R	1R-3R	3R-5R	POW5
(PB) Zobowiązania pozabilansowe	121 671,08	5 795,00	-	-	-	-	-	115 876,08	-	-	-
Aktywa razem	1 930 137,86	35 225,69	605 260,00	38 305,85	29 700,75	70 068,83	62 128,72	292 122,46	300 031,95	159 629,04	337 664,55
Pasywa razem	1 930 137,86	115 987,08	-	-	45,18	10 197,62	10 197,62	590 774,12	353 862,88	353 862,88	495 210,49
Luka płynności	0,00	- 86 556,38	605 260,00	38 305,85	29 655,57	59 871,21	51 931,09	- 414 527,73	- 53 830,92	- 194 233,83	- 157 545,94
Skumulowana luka płynności	0,00	- 86 556,38	518 703,62	557 009,47	586 665,04	646 536,25	698 467,35	283 939,61	230 108,69	35 874,86	- 121 671,08

Tabela 16. Urealniona luka płynności

Pozycja	Razem	0D	1D	2D-7D	8D-1M	1M-3M	3M-6M	6M-1R	1R-3R	3R-5R	POW5
(PB) Zobowiązania pozabilansowe	121 671,08	29 709,12	-	140,80	2 143,21	6 826,27	14 044,52	27 937,06	24 112,49	16 683,92	73,68
Aktywa razem	1 930 137,86	96 993,87	331,42	429 189,89	85 804,63	73 121,72	85 858,58	191 781,58	371 792,27	220 668,29	374 595,62
Pasywa razem	1 930 137,86	928 615,23	2 718,15	49 485,62	212 087,35	459 269,07	86 454,98	121 656,17	50 617,65	2 326,73	16 906,92
Luka płynności	0,00	- 861 330,48	- 2 386,73	379 563,48	- 128 425,92	- 392 973,62	- 14 640,93	42 188,34	297 062,13	201 657,63	357 615,02
Skumulowana luka płynności	0,00	- 861 330,48	- 863 717,21	- 484 153,72	- 612 579,65	- 1 005 553,27	- 1 020 194,20	- 978 005,86	- 680 943,73	- 479 286,10	- 121 671,08

Wartości wskaźnika płynności do 7 dni, jak i pozostałe wskaźniki płynności nie przekraczają przyjętych przez Bank wartości granicznych.

Ryzyko walutowe – jest to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do powstania strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych; zmienność kursów walut związana jest z czynnikami całkowicie niezależnymi od Banku.

Do celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym należy:

1. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju skali prowadzonej działalności walutowej;
2. Zwiększanie bezpieczeństwa przeprowadzanych transakcji walutowych;

3. Optymalizowanie zależności między akceptowalnym poziomem narażenia Banku na ryzyko walutowe a wynikiem osiąganym z tej działalności.

Działalność walutowa Banku rozwijana jest do poziomu niewymagającego zabezpieczenia funduszami własnymi. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku jest ograniczony poprzez limit maksymalnej całkowitej pozycji walutowej Banku 2% funduszy własnych oraz limity indywidualne dla pozycji w poszczególnych walutach.

Ze względu na ograniczoną skalę i charakter prowadzonej działalności walutowej, w ramach zarządzania pozostałymi typami ryzyk, analizy przeprowadzane są łącznie dla wszystkich środków po przeliczeniu ich na PLN.

Głównymi walutami, w jakich Bank przeprowadza transakcje są: EUR, USD, GBP, SEK, NOK.

Ryzyko operacyjne – jest to ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych.

Do celów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym należy:

1. Ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej;
2. Utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie. Poprzez akceptowalny poziom ryzyka rozumie się utrzymanie poziomu profilu ryzyka (wielkość i rodzaj rejestrowanych zdarzeń, wskaźniki KRI, wielkości strat w stosunku do funduszy własnych oraz wielkości wymogu kapitałowego) w wysokości akceptowalnej w stosunku do ustalonych limitów;
3. Osiągnięcie optymalnych w warunkach funkcjonowania Banku standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym;
4. Utrzymanie bezpieczeństwa Banku i jego zasobów na akceptowalnym poziomie;
5. W zakresie części ryzyka będącego ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, celem jest: systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych.
6. Bank dąży do utrzymania limitu w zakresie wartości progowych określonych w Strategii.

Bank określa profil ryzyka za pomocą wielkości i rodzaju rejestrowanych zdarzeń (mapa i matryca ryzyka), kluczowych wskaźników ryzyka oraz wielkości strat w stosunku do funduszy własnych.

Ryzyko rezydualne – jest to ryzyko związane ze stosowaniem przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego (skuteczności przyjętych form zabezpieczeń), które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano w momencie ich ustanawiania.

W celu zarządzania ryzykiem rezydualnym Bank monitoruje skuteczność przyjmowanych zabezpieczeń, a otrzymywane wyniki wykorzystuje w procesie ustalania obowiązujących limitów koncentracji jednolitych form zabezpieczeń.

Ryzyko biznesowe – ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Ryzyko to obejmuje:

1. Ryzyko strategiczne – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany;
2. Ryzyko wyniku finansowego – ryzyko realizacji osiągnięcia wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału;
3. Ryzyko otoczenia ekonomicznego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot (cykliczności);
4. Ryzyko regulacyjne – ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności;
5. Ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na Bank.

Ryzyko braku zgodności (compliance) – to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów rynkowych, w tym norm etycznych.

Celem strategicznym ryzyka braku zgodności jest:

1. Eliminowanie/minimalizowanie ryzyka braku zgodności, tj. przeciwdziałanie możliwości wystąpienia konsekwencji finansowych i niefinansowych nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania;
2. Zapewnienie przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i standardów rynkowych;
3. Wzmacnianie pozycji Banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany w Banku obejmuje:

1. Identyfikację ryzyka - na podstawie informacji zewnętrznych i wewnętrznych, np. baz danych o zmianach aktów prawnych, rejestrów wewnętrznych Banku, zgłoszonych informacji o naruszeniu przepisów, określenie obszarów ryzyka, które następnie zostaną poddane ocenie. Bank identyfikuje ryzyko hipotetyczne i historyczne;
2. Ocenę ryzyka - pomiar lub szacowanie, analizę ryzyka w oparciu o profil ryzyka, kluczowe wskaźniki efektywności czy mapy ryzyka;
3. Kontrolę ryzyka - stosowanie środków/ mechanizmów kontrolnych oraz środków/ mechanizmów ograniczających ryzyko;
4. Monitorowanie - przeprowadzenie czynności kontrolnych w stosunku do poprzednich etapów procesu zarządzania ryzykiem, ustalenie tendencji zmian ryzyka, m.in. celem ustalenia skuteczności wdrożonych działań naprawczych;
5. Raportowanie – cykliczne, a w razie potrzeby doraźne informowanie organów/komórek Banku o ustaleniach w zakresie funkcji kontroli i procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności. Odbywa się ono na zasadach określonych Regulaminie funkcjonowania komórki ds. ryzyka braku zgodności oraz Instrukcji sporządzania informacji zarządczej, które to określają minimalny zakres raportów sporządzanych na potrzeby wewnętrzne Banku, częstotliwość, terminy sporządzenia, komórki odpowiedzialne za ich przygotowanie oraz odbiorców.

Szczegółowy zakres informacji przekazywanych Zarządowi w ramach systemu raportowania zamieszczono w załączniku nr 1.

Fundusze własne Banku

Fundusze własne Banku wyliczane są w oparciu o zapisy CRR.

Fundusze własne Banku stanowią, po odpowiednich odliczeniach, sumę kapitału Tier I i kapitału Tier II. Na kapitał Tier I Banku składa się suma kapitału podstawowego Tier I i kapitału dodatkowego Tier I.

Bank odlicza (o ile posiada) od kapitału podstawowego Tier I poniższe pozycje:

1. ewentualne poniesienie straty za bieżący rok obrotowy;
2. wartości niematerialne i prawne;
3. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności;
4. aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami ujęte w bilansie instytucji;
5. posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I, w tym instrumenty własne

w kapitale podstawowym Tier I, do których zakupu Bank jest faktycznie lub warunkowo zobowiązany na mocy istniejącego zobowiązania umownego;

6. bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązanie kapitałowe, uznane przez właściwy organ za mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych Banku;
7. mającą zastosowanie wartość posiadanych przez Bank bezpośrednich, pośrednich i syntetycznych udziałów kapitałowych w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty;

Bank dokonuje następujących odliczeń (o ile posiada) od kapitału podstawowego Tier II:

1. posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach własnych w Tier II, w tym instrumentach własnych w Tier II, które instytucja mogłaby mieć obowiązek kupić na mocy istniejących zobowiązań umownych;
2. bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w Tier II podmiotów sektora finansowego, z którymi instytucja ma krzyżowe powiązania kapitałowe uznane przez właściwy organ za służące sztuczному zawyżaniu funduszy własnych Banku;
3. mającą zastosowanie i określoną zgodnie z art. 70 wartość bezpośrednich, pośrednich i syntetycznych udziałów kapitałowych w instrumentach w Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty;
4. posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty, z wyjątkiem pozycji z tytułu gwarantowania emisji utrzymywanych nie dłużej niż przez pięć dni roboczych.

Wartość funduszy własnych na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 177 323 tys. złotych. Fundusze te w 90,14% składały się z funduszu zasobowego powstałego z zysku netto. Na koniec grudnia 2018 roku, Bank zalicza do funduszy własnych, w ramach kapitału Tier II, 15 000 tys. zł obligacji długoterminowych, wyemitowanych 23 września 2015 roku.

Tabela 17. Fundusze własne Banku

Ip	FUNDUSZE WŁASNE	Wartość w złotych
010	1 Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	177 323 473,06
015	1.1 Kapitał Tier 1	162 323 473,05
020	1.1 Kapitał podstawowy CET1	162 323 473,05
030	1.1 Instrumenty kapitałowe zaliczane do funduszy własnych CET1	
130	1.1 Zyski zatrzymane	
180	1.1 Inne całkowite dochody	484 547,33
200	1.1 Kapitał rezerwowy	160 458 643,78
210	1.1 Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 230 000,00
220	1.1 Korekty okresu przejściowego dotyczące instrumentów kapitałowych zaliczanych do CET1	3 380 000,00
250	1.1 Korekty CET1 wynikające z zastosowania filtrów ostrożnościowych	
300	1.1 (-) Wartość firmy	
340	1.1 (-) Inne wartości niematerialne i prawne	-182 656,52
370	1.1 (-) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego zależne od przyszłej rentowności i nie wynikające z różnic przejściowych (bez uwzględnienia kompensaty pomiędzy rezerwa i aktywami)	
380	1.1 (-) Ujemne kwoty wynikające z oczekiwanych strat z tytułu ekspozycji ważonych ryzykiem metodą wewnętrznych ratingów (metoda IRB)	
390	1.1 (-) Aktywa programu świadczeń pracowniczych	
430	1.1 (-) Wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych (CET1)	
440	1.1 (-) Nadwyżka pozycji pomniejszających AT1 nad dodatkowymi funduszami podstawowymi (AT1)	
450	1.1 (-) Kwota przekroczenia progu koncentracji kapitałowej z tytułu zaangażowań poza sektorem finansowym [alternatywnie: możliwość przypisania wagi ryzyka 1250%]	
460	1.1 (-) Kwota ekspozycji z tytułu pozycji sekurytyzacyjnych [alternatywnie: możliwość przypisania wagi ryzyka 1250%]	
470	1.1 (-) Operacje dostawy instrumentów do rozliczenia w terminie od 5 dni roboczych po drugiej przewidzianej w umowie płatności lub dostawie, aż do wygaśnięcia transakcji [alternatywne traktowanie: pomniejszenie CET1, podstawowe: waga ryzyka 1250%]	
471	1.1 (-) Pozycje w koszyku, w odniesieniu do których instytucja nie może określić wagi ryzyka przy zastosowaniu metody wewnętrznych ratingów [alternatywnie: możliwość przypisania wagi ryzyka 1250%]	
472	1.1 (-) Ekspozycje kapitałowe przy zastosowaniu metody modeli wewnętrznych [alternatywnie: możliwość przypisania wagi ryzyka 1250%]	
480	1.1 (-) Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym CET1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji	-50 000,00
490	1.1 (-) Aktywa z tytułu podatku odroczonego kwalifikujące się do pomniejszeń, zależne od przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	0,00
500	1.1 (-) Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym CET1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji	0,00
510	1.1 (-) Wartość pozycji określonych w art. 48(1) przekraczająca limit 15%	
520	1.1 Inne przejściowe korekty CET1	0,00
524	1.1 (-) Dodatkowe korekty dotyczące kapitału CET1 wynikające z art. 3 CRR	
529	1.1 Inne pozycje lub korekty kapitału CET1	-2 997 061,54
530	1.1 Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	0,00
540	1.1 Instrumenty kapitałowe zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego (AT1)	
660	1.1 Korekty okresu przejściowego dotyczące instrumentów kapitałowych zaliczanych do AT1	
690	1.1 (-) Wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe zaliczane do AT1	
700	1.1 (-) Instrumenty kapitałowe AT1 w podmiotach sektora finansowego, w których instytucja nie dokonała znacznej inwestycji	
710	1.1 (-) Instrumenty kapitałowe AT1 w podmiotach sektora finansowego, w których instytucja dokonała znacznej inwestycji	
720	1.1 (-) Nadwyżka pomniejszeń T2 ponad kwotę T2 (patrz poz. 1.3.11)	
730	1.1 Inne przejściowe korekty AT1	
740	1.1 Nadwyżka pomniejszeń AT1 ponad kwotę AT1 (pomniejszenie w CET1)	
744	1.1 (-) Dodatkowe korekty dotyczące kapitału AT1 wynikające z art. 3 CRR	
748	1.1 Inne pozycje lub korekty kapitału AT1	

750	1.2	Kapitał Tier 2	15 000 000,00
760	1.2	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane zaliczane do T2	15 000 000,00
880	1.2	Korekty okresu przejściowego dotyczące instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych zaliczanych do T2	
910	1.2	Dodatnia kwota wynikająca z różnicy pomiędzy sumą kwoty odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerwy IBNR oraz kwota oczekiwanych strat [do wysokości limitu 0,6% RWA]	
920	1.2	Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego [do wysokości limitu 1,25% RWA]	0,00
930	1.2	(-) Wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do T2	0,00
940	1.2	(-) Instrumenty kapitałowe T2 w podmiotach sektora finansowego, w których instytucja nie dokonała znacznej inwestycji	
950	1.2	(-) Instrumenty kapitałowe T2 w podmiotach sektora finansowego, w których instytucja dokonała znacznej inwestycji	
960	1.2	Inne przejściowe korekty T2	
970	1.2	Nadwyżka pomniejszeń T2 ponad kwotę T2 (pomniejszenie AT1)	
974	1.2	(-) Dodatkowe korekty dotyczące kapitału T2 wynikające z art. 3 CRR	
978	1.2	Inne pozycje lub korekty kapitału T2	

Przestrzeganie wymogów kapitałowych, o których mowa w części trzeciej tytule II rozdziale 2 Rozporządzenia CRR:

Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitałowej

Działania podejmowane w ramach oceny adekwatności kapitałowej Banku mają na celu określenie stopnia dostosowania poziomu ponoszonego ryzyka do wartości posiadanych kapitałów własnych, będących podstawowym źródłem pokrycia ewentualnych strat. Analiza i zarządzanie adekwatnością kapitałową, podobnie jak zarządzanie poszczególnymi typami ryzyka odbywa się zgodnie z regulacjami unijnymi i krajowymi o charakterze nadzorczym oraz regulacjami wewnętrznymi, m.in. Strategią zarządzania ryzykiem, polityką kapitałową zawartą w Planie ekonomiczno-finansowym, Instrukcją wyznaczania wymogów kapitałowych z poszczególnych rodzajów ryzyka oraz szacowania współczynników kapitałowych i dźwigni finansowej oraz Instrukcją wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego.

Na podstawie Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz szacowania współczynników kapitałowych i dźwigni finansowej, Bank stosuje następujące zasady wyznaczania wymogów kapitałowych:

1. W zakresie ryzyka kredytowego - Bank stosuje metodę standardową wyliczania wymogów kapitałowych zgodnie z Rozporządzeniem CRR. Bank stosując metodę standardową, zalicza ekspozycje do jednej z 16 klas, którym przypisane są odpowiednie wagi ryzyka. Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej ani też ocen wiarygodności kredytowej opracowanych przez agencje kredytów eksportowych;
2. W zakresie ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę wskaźnika bazowego, określonej w rozporządzeniu CRR w Tytule III. Wskaźnik stanowi pomnożoną przez 15% średnią za okres trzech lat obrotowych, bieżącego oraz dwóch poprzedzających dany rok sumy wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku: odsetki należne i podobne przychody, odsetki do zapłaty

i podobne opłaty, przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/zmiennej stopie dochodu, należności z tytułu prowizji/opłat, koszty z tytułu prowizji/opłat, zysk netto lub strata netto z operacji finansowych, pozostałe przychody operacyjne;

3. W zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego metodą podstawową zgodnie z zasadami określonymi w art. 351 CRR. Wymóg kapitałowy stanowi 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli przewyższa ona 2% funduszy własnych Banku lub stanowi 0, jeżeli nie przewyższa 2% funduszy własnych;

Pozostałe metody wyznaczania wymogów kapitałowych na pozostałe rodzaje ryzyka określone są w „Instrukcji wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego Banku Spółdzielczego w Brodnicy”.

Dodatkowe wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka

Ryzyko kredytowe

Oszacowany na dzień 31 grudnia 2018 roku dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego nie wystąpił.

Na wielkość dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego mają wpływ następujące czynniki:

- suma aktywów i zobowiązań pozabilansowych o wagach ryzyka 75% i więcej;
- suma bilansowa;
- wielkość zobowiązań pozabilansowych.

Zgodnie z zapisami Instrukcji wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank wyznacza dodatkowy wymóg kapitałowy w przypadku, gdy suma aktywów i zobowiązań pozabilansowych o wagach ryzyka co najmniej 75% będzie większa od 70% wielkości sumy bilansowej powiększonej o udzielone zobowiązania pozabilansowe.

Ryzyko kredytowe – redukcja wymogu kapitałowego

Wartość redukcji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego związana jest z jakością portfela kredytowego Banku na tle sektora bankowego. Redukcja wymogu kapitałowego występuje w sytuacji, gdy bieżący wskaźnik jakości portfela kredytowego Banku obliczany jako procent udziału kredytów zagrożonych w należnościach brutto od sektora niefinansowego jest „lepszy” niż średnia wartość wskaźnika odnotowana w sektorze bankowym. Redukcji podlega dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe wyliczone w ramach Filaru II. Kwota redukcji wymogu kapitałowego obliczana jest jako iloczyn różnicy wskaźników jakości i wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe w zakresie należności od sektora niefinansowego.

W IV kwartale 2018 roku, wartość redukcji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego wyniosła 600 tys. zł. W efekcie braku dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe w ramach Filaru II redukcja nie została wykorzystana.

Ryzyko walutowe

W wyniku analiz przeprowadzonych na dzień 31.12.2018 roku nie stwierdzono występowania dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu prowadzonej działalności walutowej.

Jeśli wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego w okresie ostatnich 6 miesięcy (na każdy dzień roboczy miesiąca) nie przekroczył w żadnym z badanych miesięcy 2% posiadanych przez Bank funduszy własnych, Bank uznaje, że wymóg kapitałowy na ryzyko rynkowe wyliczony według zasad Filaru I jest wystarczający i nie wyznacza wewnętrznego wymogu z tego tytułu.

Ryzyko koncentracji

W ramach ryzyka koncentracji Bank monitoruje koncentrację zaangażowania w następujących obszarach: dużych zaangażowań, w sektor gospodarki, przyjętych form zabezpieczeń, zaangażowania wg produktów, w obszarze koncentracji geograficznej, zaangażowania w waluty obce, a także w koncentrację inwestycji finansowych.

W wyniku analiz przeprowadzonych na dzień 31.12.2018 roku nie stwierdzono występowania dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka koncentracji. Alokacja kapitału następuje w ramach ryzyka kredytowego. Dodatkowy wymóg kapitałowy nie wystąpił.

Ryzyko stopy procentowej

Wg stanu na 31.12.2018 roku wystąpił dodatkowy wymóg na ryzyko stopy procentowej w kwocie 1 443 tys. zł, który stanowi 0,81% funduszy własnych. Zgodnie z założeniami planu ekonomiczno-finansowego wartość wymogu z tytułu ryzyka stopy procentowej nie powinna przekroczyć poziomu 8% funduszy własnych Banku. Poziom narażenia na ryzyko stopy procentowej należy określić jako akceptowalny niski.

Ryzyko płynności

Na dzień 31.12.2018 roku nie powstał dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka płynności.

Procedura wyliczania uwzględnia stan, w którym następuje nagły spadek bazy depozytowej o 25%, a ewentualny niedobór środków finansowych zostaje uzupełniony z upłynnienia posiadanych aktywów zabezpieczających płynność. Dodatkowo przyjmuje się utrzymanie aktywów pozwalających na sfinansowanie ewentualnego kolejnego wypływu 20% bazy depozytowej. W celu utrzymania płynności Bank może upłynnić część aktywów nieobciążonych. Bank szacuje koszt pozyskania niedoboru środków na

sfinansowanie wypływu. Kosztem jest różnica między oprocentowaniem kredytu lombardowego a oprocentowaniem bonów pieniężnych NBP.

Bank do aktywów płynnych, finansujących wypływ, w pierwszej kolejności zalicza:

1. gotówka w kasie,
2. obligacje skarbowe,
3. bony NBP,
4. lokaty O/N,
5. lokaty międzybankowe o terminie zapadalności do 30 dni w wysokości 75%,
6. lokaty międzybankowe o terminie zapadalności powyżej 30 dni w wysokości 50% wartości,
7. obligacje komercyjne o terminie zapadalności do 30 dni w wysokości 75%,
8. obligacje komercyjne o terminie zapadalności powyżej 30 dni w wysokości 50% wartości.

W analizowanym okresie poziom aktywów płynnych wyniósł 714 535 tys. zł. Tak wysoki poziom aktywów płynnych spowodował (uwzględniając powyższe parametry), iż w IV kwartale 2018 roku nie powstał dodatkowy wymóg z ryzyka płynności.

Pozostałe ryzyka

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku nie występował dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu pozostałych, nie wymienionych powyżej, typów ryzyka podlegających monitorowaniu w ramach procedury ICCAP.

Zgodnie z założeniami planu ekonomiczno-finansowego na rok 2018 suma pozostałych wymogów kapitałowych nie powinna przekroczyć progu 2% funduszy własnych.

Kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem

W zakresie ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę standardową wyliczenia wymogów kapitałowych zgodnie z rozdziałem 2 rozporządzenia CRR. Bank zalicza ekspozycje kredytowe do jednej z następujących klas ekspozycji kredytowych, którym przypisane są odpowiednie wagi ryzyka.

- 1) ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych;
- 2) ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych;
- 3) ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego;
- 4) ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju;
- 5) ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych;
- 6) ekspozycje wobec instytucji;
- 7) ekspozycje wobec przedsiębiorstw;
- 8) ekspozycje detaliczne;
- 9) ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach;
- 10) ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania;
- 11) ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem;

- 12) ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych;
- 13) pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne;
- 14) ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową;
- 15) ekspozycje kapitałowe;
- 16) inne pozycje.

Zgodne z aktualnym profilem ryzyka, w Banku występują istotne klasy ekspozycji wymienione w pkt 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 15 i 16.

Łączna wartość kwot stanowiących 8% ekspozycji ważonych ryzykiem na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 68 107 tys. złotych. Poszczególne wartości zostały przedstawione w tabeli nr 18.

Bank stosuje współczynnik wsparcia dla ekspozycji wobec MŚP o wartości 0,7619 wymogów kapitałowych z tytułu tych ekspozycji. Współczynnik wsparcia stosuje się dla ekspozycji spełniających następujące warunki:

1. ekspozycja należy do kategorii detalicznej lub kategorii dotyczącej przedsiębiorstw, bądź kategorii ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach. Wyklucza się ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania;
2. MŚP definiuje się zgodnie z zaleceniem Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 roku dotyczącym definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród kryteriów wymienionych w art. 2 załącznika do tego zalecenia uwzględnia się wyłącznie roczny obrót;
3. łączna kwota zobowiązań klienta będącego dłużnikiem lub grupy powiązanych klientów wobec instytucji i jednostek dominujących oraz ich jednostek zależnych, w tym wszelkich ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, jednak z wyjątkiem należności lub należności warunkowych z zabezpieczeniem w formie nieruchomości mieszkalnych, nie przekracza – zgodnie z wiedzą instytucji – kwoty 1,5 mln EUR. Instytucja podejmuje zasadne kroki w celu uzyskania tej wiedzy.

Bank w 2018 roku korzystał ze współczynnika wsparcia dla ekspozycji wobec MŚP. Wartość ekspozycji (bilansowe i pozabilansowe) wobec tej grupy kredytobiorców wyniosła na koniec 2018 roku 710 113 tys. zł, z czego wartość bilansowa stanowiła kwotę 639 163 tys. zł. Zastosowanie współczynnika wsparcia pozwoliło na zmniejszenie wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego o 10 974 tys. zł.

Tabela 18. Adekwatność kapitałowa Banku Spółdzielczego w Brodnicy na dzień 31.12.2018 roku (w tys. zł).

Klasa	Opis klasy	Wartość brutto	Rezerwy, korekty	Ekwiwalent bilansowy	Wartość bilansowa	Ważona	Ważona z uwzględnieniem współczynnika wsparcia	Waga ryzyka produktu	Ekwiwalent
Klasa 1	Ekspozycje wobec rządów centralnych i banków centralnych	661 989,34	0,00	0,00	661 989,34	0,00	0,00	8%	0,00
Klasa 2	Ekspozycje wobec samorządów terytorialne i władze lokalne	38 327,88	96,09	91,18	38 049,42	7 987,54	7 987,54	8%	639,00
Klasa 3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 047,61	222,25	58,52	702,79	761,32	761,32	8%	60,91
Klasa 4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8%	0,00
Klasa 5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8%	0,00
Klasa 6	Ekspozycja wobec instytucji - banki	196 064,08	0,00	0,00	196 064,08	67 994,74	67 994,74	8%	5 439,58
Klasa 7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstwa	593 397,85	24 791,03	24 071,68	506 241,42	530 313,10	430 058,32	8%	35 054,10
Klasa 8	Ekspozycje detaliczne	480 644,64	6 329,22	24 752,61	416 477,18	330 922,34	285 886,55	8%	22 870,92
Klasa 9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomości	47 423,18	437,57	207,18	45 949,72	16 154,91	16 154,91	8%	1 292,39
Klasa 10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	12 790,70	0,00	0,00	12 790,70	13 082,24	13 082,24	8%	1 046,58
Klasa 11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8%	0,00
Klasa 12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8%	0,00
Klasa 13	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8%	0,00
Klasa 14	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8%	0,00
Klasa 15	Ekspozycje kapitałowe	10 148,83	3 700,09	0,00	6 448,75	6 398,75	6 398,75	8%	511,90
Klasa 16	Pozostałe	82 772,43	37 347,96	0,00	45 424,47	14 900,32	14 900,32	8%	1 192,03
	Suma	2 124 606,53	72 924,19	49 181,17	1 930 137,86	988 515,25	843 224,68	8%	68 107,40

Kwota minimalnych wymogów kapitałowych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku łączna wartość minimalnych wymogów kapitałowych dla Filaru I wyniosła 76 745 tys. złotych. W ramach Filaru I wymóg z tytułu ryzyka kredytowego wyniósł 68 108 tys. zł., natomiast z tytułu ryzyka operacyjnego 8 637 tys. zł. W ramach Filaru II wyznaczone zostały wymogi z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej.

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. suma strat brutto zarejestrowanych zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego wyniosła 221,2 tys. zł, co stanowi 2,56% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne.

Wielkość strat brutto została zarejestrowana w następujących rodzajach i kategoriach zdarzenia:

- oszustwa zewnętrzne – kradzież i oszustwo oraz bezpieczeństwo systemów – 48,0 tys. zł;
- szkody związane z aktywami rzeczowymi – klęski żywiołowe i inne zdarzenia – 34,8 tys. zł;
- zakłócenia działalności Banku i awarie systemów - systemy – 73,1 tys. zł;
- wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi – wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji oraz Kontrahenci niebędący klientami banku – 65,3 tys. zł.

W ocenie Banku w roku 2018 nie zarejestrowano zdarzeń z tytułu ryzyka operacyjnego mających znaczny wpływ na realizację krytycznych procesów biznesowych Banku. Wielkość strat zarejestrowana w kategorii oszustwa zewnętrzne jest niższa niż w roku ubiegłym na skutek wdrażania rozwiązań minimalizujących występowanie zdarzeń związanych z nadużyciami w szczególności w obszarze bankowości elektronicznej. Uwzględniając wielkość alokacji kapitału na ryzyko operacyjne oraz wielkość strat, która została zidentyfikowana w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym, stwierdza się, że ryzyko to w Banku znajduje się na poziomie akceptowalnym.

Bank stosuje szereg mechanizmów kontrolnych i zabezpieczających, pozwalających zapewnić ciągłą i poprawną pracę krytycznych procesów biznesowych. Do powyższych mechanizmów można zaliczyć m.in: system kontroli, system regulacji/procedur, system szkoleń, system limitowania, działania outsourcingowe, systemy wsparcia technicznego, plany awaryjne i ciągłości działania oraz polityka ubezpieczeniowa.

Łączny współczynnik kapitałowy

Oszacowany w ramach Filaru I wymóg kapitałowy wynosił 76 745 tys. zł. Powyższa wartość wynika z wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w kwocie 68 108 tys. zł oraz z wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego w kwocie 8 637 tys. zł. Oszacowany na tej podstawie całkowity współczynnik kapitałowy wyniósł 18,48% - tj. powyżej wartości minimalnej ustalonej na poziomie 13,50%.

Oszacowany na podstawie przyjętej przez Bank metodologii, określonej w regulacjach wewnętrznych, dodatkowy wymóg kapitałowy w ramach Filaru II wyniósł na dzień 31 grudnia 2018 roku 1 443 tys. zł i obejmował wymóg z tytułu ryzyka stopy procentowej w kwocie 1 443 tys. zł. W pozostałych obszarach dodatkowy wymóg kapitałowy nie występował. Wartość współczynnika kapitałowego z uwzględnieniem dodatkowych wymogów kapitałowych z Filaru II wyniosła 18,14%.

Tabela 19. Zestawienie funduszy, wymogów i współczynników kapitałowych od 31.12.2017 roku do 31.12.2018 roku (w tys. zł).

Wyszczególnienie	2017-12-31	2018-03-31	2018-06-30	2018-09-30	2018-12-31
Fundusze	165 280	165 381	177 287	177 152	177 323
w tym					
fundusze podstawowe	150 280	150 381	162 287	162 152	162 323
fundusze uzupełniające	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Filar I					
Wymóg kapitałowy suma	75 285	75 446	76 700	76 909	76 745
w tym					
z tytułu ryzyka kredytowego	66 774	66 809	68 063	68 272	68 108
z tytułu ryzyka operacyjnego	8 511	8 637	8 637	8 637	8 637
z tytułu ryzyka rynkowego	0	0	0	0	0
Współczynnik kapitałowy	17,56	17,54	18,49	18,43	18,48
Filar II					
Dodatkowy wymóg kapitałowy suma	1 472,00	2 604,00	2 750,00	2 792,00	1 443,00
w tym					
z tytułu ryzyka kredytowego nie w pełni pokrytego w ramach Filaru I	0	0	0	0	0
z tytułu ryzyka płynności	0	0	0	0	0
z tytułu ryzyka wyniku	0	0	0	0	0
z tytułu ryzyka bazowego	1 472,00	2 604,00	2 750,00	2 792,00	1 443,00
z tytułu pozostałych ryzyk	0	0	0	0	0
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	17,23	16,95	17,85	17,78	18,14

Przestrzeżenie wymogu w zakresie buforów kapitałowych nakładanych zgodnie z Rozporządzeniem CRR

Zarządzanie kapitałem ma na celu uwzględnienie dodatkowych wymogów (*CRD IV*) dotyczących buforów kapitałowych. Bank utrzymuje wartość funduszy własnych na poziomie nie niższym niż suma kapitału niezbędnego na pokrycie poziomu ponoszonego ryzyka powiększoną o kapitały pokrywające wymogi wynikające z buforów kapitałowych. Bank zobowiązany jest do utrzymywania funduszy własnych na pokrycie bufora zabezpieczającego. Zgodnie ze stanowiskiem KNF bufor zabezpieczający w 2018 roku wynosił 11,875%, natomiast począwszy od 2019 r. 2,5%. Oznacza to, że banki zobowiązane były w 2018 r. utrzymywać poziom całkowitego współczynnika kapitałowego na poziomie min. 12,875% (od 2019 r. 13,5%), a współczynnik kapitału Tier I na poziomie min. 10,875% (od 2019 r. 11,5%). Na koniec grudnia 2018 roku całkowity współczynnik kapitałowy Banku wyniósł 18,48%, natomiast współczynnik kapitału Tier I – 16,92%. Oznacza to, że Bank utrzymuje poziom współczynników znacznie powyżej wymaganego przez nadzór minimum.

Informacje dotyczące dźwigni finansowej, podział miary ekspozycji całkowitej, oraz zarządzanie ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej

Dźwignia finansowa w Banku uregulowana została w Instrukcji wyznaczania wymogów kapitałowych z poszczególnych rodzajów ryzyka oraz szacowania wymogów kapitałowych i dźwigni finansowej.

Dźwignia finansowa oznacza względną, w stosunku do funduszy własnych Banku, wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub też dostarczenia zabezpieczenia. Przy wyliczaniu dźwigni finansowej uwzględnia się zobowiązania z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku. Wskaźnik dźwigni oblicza się jako iloraz kapitału Tier I i miary ekspozycji całkowitej Banku i wyraża się jako wartość procentową, gdzie miara ekspozycji całkowitej oznacza sumę wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I. Bank przy obliczeniu wskaźnika dźwigni nie stosuje odstępstw określonych w art. 499. 2 i 3 CRR.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej oznacza ryzyko wynikające z podatności na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących plan biznesowy Banku, w tym awaryjną sprzedaż aktywów mogącą przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny pozostałych aktywów.

Dźwignia finansowa na dzień 31.12.2018 roku wyniosła 8,20%. Nie wystąpił efekt nadmiernej dźwigni finansowej. W przypadku spadku dźwigni poniżej poziomu 6% w ramach wymogów dla Filaru II, konieczne byłoby wyznaczenie wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej w wysokości 8% brakującej kwoty kapitału do wymaganego minimum zapewniającego wskaźnik dźwigni finansowej na poziomie 6%.

Tabela 20. Wartość funduszy własnych Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Fundusze własne
	Wartość
Kapitał T1	162 323,00

Tabela 21. Wartość wskaźników dźwigni na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Wskaźnik dźwigni - wykorzystując definicję kapitału
	Wartość
Kapitał T1	8,20

Tabela 22. Podział miary ekspozycji dla wyliczenia wskaźnika dźwigni

Kategoria	Pozycja bilansowa
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	661 989
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	38 049
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	703
Ekspozycje wobec instytucji	196 064
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	506 241
Ekspozycje detaliczne	416 477
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomości	45 950
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	12 791
Inne pozycje	51 873
	Pozycje pozabilansowe
	48 766
	WNP
	-183
Miara pozycji całkowitej	1 979 086

Aktywa wolne od obciążeń

Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank posiadał lokaty w łącznej kwocie 18 000 tys. zł w formie kaucji i zabezpieczające obrót kartami debetowymi i kredytowymi w Santander Bank Polska S.A. oraz bony pieniężne w łącznej kwocie 9 740 tys. zł zabezpieczające FOŚG oraz część składki wnoszonej w formie zobowiązań do zapłaty na BFG.

Tabela 23. Aktywa obciążone wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku (w tys. zł).

Aktywa	Wartość bilansowa aktywów obciążanych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążanych
Kredyty na żądanie	0	96 150
Instrumenty udziałowe	0	5 068
Dłużne papiery wartościowe	9 740	732 117
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	18 000	1 022 267
Inne aktywa	0	46 796
Aktywa razem	27 740	1 902 398

System kontroli wewnętrznej

W ramach systemu zarządzania, oprócz zarządzania ryzykiem, w Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, w obrębie którego wyodrębnia się:

- 1) funkcję kontroli mającą za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki/komórki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji;
- 2) komórkę do spraw zgodności mającą za zadanie identyfikację, pomiar, analizę, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie;
- 3) niezależną komórkę audytu wewnętrznego mającą za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony).

Na wszystkich liniach obrony, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują ich przestrzeganie poprzez weryfikację bieżącą oraz testowanie okresowe.

Wprowadzając odpowiedni system kontroli wewnętrznej Bank zapewnia skuteczność i efektywność działania Banku, wiarygodność sprawozdawczości finansowej, przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku oraz zgodność działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Szczegółowy opis systemu kontroli wewnętrznej zamieszczony jest na stronie internetowej Banku w części: o Banku, Polityka informacyjna BS w Brodnicy, „Opis systemu kontroli wewnętrznej funkcjonującej w Banku Spółdzielczym w Brodnicy”.

Funkcjonowanie organów Banku oraz polityki w zakresie doboru Rady Nadzorczej i Zarządu

Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez Członków Zarządu

W Banku, na dzień 31 grudnia 2018 roku, dwóch członków Zarządu zajmowało stanowiska dyrektorskie.

Polityka rekrutacji członków organu zarządzającego

Procedury rekrutacyjne Banku mają na celu wskazanie odpowiednich kandydatów do pracy i dotyczą wszystkich stanowisk pracy w Banku.

Główne zasady wyłaniania i oceniania odpowiedniości Członków Rady i Zarządu określone zostały w Statucie Banku.

Rada sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością Banku. Członków Rady wybiera Walne Zebranie Przedstawicieli na okres 4 lat. Według stanu na 31 grudnia 2018 roku w skład Rady wchodziło 11 członków.

Na 31.12.2018 roku Zarząd składał się z Prezesa Zarządu, dwóch Wiceprezesów i dwóch Członków Zarządu. Ponadto Komisja Nadzoru Finansowego dnia 15 maja 2018 roku, wyraziła zgodę na powierzenie Wiceprezesowi Zarządu ds. Finansowych Panu Sebastianowi Urbańskiemu, stanowiska członka Zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w Banku.

Rada w głosowaniu tajnym wybiera Członków Zarządu. Co najmniej dwóch członków Zarządu, w tym Prezes Zarządu Banku, musi posiadać kwalifikacje i doświadczenie zawodowe, związane z pełnioną funkcją, dające rękojmię prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz pozostawać w stosunku pracy z Bankiem.

Rada i Zarząd posiadają odpowiednią wiedzę i doświadczenie odpowiednie do pełnionych funkcji. Podkreślić należy, że skład Zarządu w 2018 roku był stabilny. Na dzień 31 grudnia 2018 r. wszyscy członkowie Zarządu posiadali wieloletnie doświadczenie w zakresie zarządzania Bankiem jak i merytorycznych obszarach, za które odpowiadali. Ponadto Zebranie Przedstawicieli corocznie dokonuje oceny odpowiedniości Członków Rady.

Cele i zadania zrealizowane przez członków organu zarządzającego

Zarząd wybierany jest w taki sposób, aby ogólny skład organu zarządzającego posiadał doświadczenia praktyczne związane z zarządzaniem instytucjami kredytowymi.

Do kolegialnych decyzji Zarządu działającego na protokołowanych posiedzeniach należy:

1. zawieranie umów długoterminowych (za wyjątkiem kredytowych);
2. udzielanie pełnomocnictwa członkom Zarządu lub osobom zajmującym stanowiska kierownicze;
3. podejmowanie decyzji w zakresie uruchamiania, zamykania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Banku;
4. zatwierdzanie przyjętych rodzajów limitów wewnętrznych oraz ich wysokości;
5. podejmowanie faktycznych i prawnych czynności związanych z działalnością Banku;
6. podejmowanie decyzji w sprawach osobowych pracowników zajmujących stanowiska kierownicze w Banku;
7. określenie zadań oraz sprawowania kontroli i nadzoru nad wykonaniem zadań przez pracowników Banku;
8. zwoływanie Zebrań Przedstawicieli oraz Zebrań Grup Członkowskich;
9. przygotowywanie projektów uchwał na posiedzenia Rady i Zebrania Przedstawicieli;
10. wykonywanie uchwał Zebrania Przedstawicieli i Rady;
11. zgłaszanie do Krajowego Rejestru Sądowego zmian w Statucie oraz innych danych wymagających zmian w rejestrze;
12. opracowanie i wdrożenie regulaminu funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej i audytu;
13. uchwalanie i zmiany Regulaminu Organizacyjnego;
14. podejmowanie decyzji o przyjęciu w poczet członków Banku na podstawie zapisów wynikających ze Statutu Banku.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.

W Banku wdrożono pisemne procedury w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń o których mowa w rozp. MRiF z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017r. poz. 637) – Uchwała Nr 51/2018 Rady z dnia 30.10.2018 roku Obowiązujące w Banku zasady w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze i / lub mających istotny wpływ na profil ryzyka prowadzonej działalności uwzględniają wytyczne zawarte w rozporządzeniu CRR oraz z uwzględnieniem

Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 wyodrębniono 29 stanowisk kierowniczych, stanowiących stanowiska wyższego szczebla.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń była tematem trzech posiedzeń Zarządu.

W 2018 roku, Zarząd na posiedzeniu ocenił odpowiedniość kadry kierowniczej. Bank nie korzystał z usług konsultanta zewnętrznego w zakresie oceny odpowiedniości kadry kierowniczej i stosowanych zmiennych składników wynagrodzeń.

W zakresie zmiennych składników wynagrodzeń Bank określił katalog stanowisk objętych w/w procedurami. Na podstawie powyższych zasad w roku 2018 do stanowisk kierowniczych objętych Polityką zmiennych składników wynagrodzeń Bank zaliczył 29 pracowników, z czego 9 osób związanych bezpośrednio z obszarem handlowym i 20 osób z obszarem organizacji i zarządzania. Zgodnie z przyjętą w Banku polityką łączna kwota wypłaconego rocznego wynagrodzenia zmiennego Członkom Zarządu za dany rok nie może przekraczać wraz z narzutami 20% wyniku finansowego netto Banku za dany rok i wypłacana jest w 60% jej wysokości po spełnieniu odpowiednich warunków.

W Banku, w ramach Rady, funkcjonuje Komitet Audytu nie pełni on jednak nadzoru nad wynagrodzeniami. Ocena wyników pracy Zarządu przeprowadzana jest przez Radę corocznie i obejmuje okres ostatnich trzech lat funkcjonowania. Wynagrodzenie zmienne dla Zarządu jest określone w umowie o pracę, będącej kontraktem menadżerskim w wysokości od 0,30% do 1,63% wyniku finansowego netto Banku za rok poprzedni. Podstawą do jego obliczenia jest zweryfikowany przez biegłego rewidenta bilans za dany rok i zatwierdzony przez Zebranie Przedstawicieli. Ponadto warunkiem koniecznym wypłaty wynagrodzenia zmiennego (tantiem) jest uzyskanie na Zebraniu Przedstawicieli absolutorium oraz uzyskanie pozytywnej oceny Rady.

Ocena Rady obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnane w ostatnich trzech latach:

- 1) suma bilansowa;
- 2) zysk netto;
- 3) zwrot z kapitału własnego (ROE);
- 4) jakość portfela kredytowego;
- 5) współczynnik kapitałowy.

Ocenie podlega stopień wykonania wyżej wymienionych parametrów w odniesieniu do planów ekonomiczno-finansowych w poszczególnych latach podlegających ocenie. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat i okresie niepełnego roku, za który jest przeprowadzana ocena, plan w zakresie co najmniej trzech parametrów jest zrealizowany w 90%.

Oceny kadry kierowniczej oraz pozostałych osób mających istotny wpływ na ryzyko prowadzonej działalności dokonuje Zarząd w oparciu o stopień realizacji założonych celów w zakresie zarządzania kapitałami i ryzykiem oraz celów biznesowych.

Bank może wstrzymać wypłatę zmiennych składników wynagrodzenia w przypadku istotnego pogorszenia się sytuacji finansowej Banku tj. w przypadku, gdy wynagrodzenie zmienne (tantiema) spowodowałaby spadek wyniku finansowego netto Banku o co najmniej 5%.

W zakresie wynagrodzenia wypłaconego Członkom Zarządu oraz pozostałym osobom objętych Polityką zmiennych składników wynagrodzeń, o których mowa w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 24. Zbiorcza informacja o wysokości wynagrodzenia osób objętych Polityką zmiennych składników wynagrodzeń w Banku.

Wyszczególnienie	Liczba osób	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne	RAZEM
Obszar zarządzania i organizacji	21	2 937	611	3 548
Obszar Handlowy	8	823	222	1 045
Razem	29	3 760	833	4 593

Wynagrodzenie zmienne wypłacono w formie bezgotówkowej. W zakresie wartości wynagrodzenia z odroczoną datą płatności wg stanu na koniec roku 2018 wystąpiło wynagrodzenie naliczone i niewypłacone. Jego wypłata nastąpi po spełnieniu warunków wynikających z Polityki zmiennych składników wynagrodzeń w następujący sposób:

- 60% kwoty w roku 2018;
- 40% kwoty w trzech rocznych ratach.

Według stanu na 31 grudnia 2018 roku wystąpiły wartości wynagrodzenia przyznanego w latach ubiegłych.

W 2018 roku zrealizowano sześć płatności związanych z zakończeniem zatrudnienia – odprawy emerytalne w łącznej wysokości – 120,98 tys. złotych.

W Banku nie wystąpiło wynagrodzenie powyżej 1 mln Euro.

Załączniki

1. Załącznik nr 1 – Zbiór raportów wykonywanych w Banku

Opinia biegłego rewidenta

■ KSIĘGOWOŚĆ ■ AUDYT ■ PODATKI

SPRAWOZDANIE BIEGŁEGO REWIDENTA

z badania sprawozdania finansowego
za okres

od 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2018

Banku Spółdzielczego w Brodnicy

REWIT
Księgowi i Biegli Rewidenci sp. z o.o.
80-137 Gdańsk
Stawowa 1

Prezes Zarządu Piotr Wittek, Członek Zarządu Lucyna Wittek, Członek Zarządu Michał Ossowski
Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru
Sądowego KRS 000003104, NIP 5840454183, REGON 190389884, Kapitał zakładowy 100 000 zł
tel. 58 558 47 20; www.rewit.pl; nk załozenia 1994

We do it practically

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Dla Zebrania Przedstawicieli i Rady Nadzorczej

**Banku Spółdzielczego w Brodnicy
z siedzibą w Brodnicy, ul. Kamionka 27**

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Brodnicy („Bank”), które zawiera bilans na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w kapitale własnym, rachunek przepływów pieniężnych za rok zakończony w tym dniu oraz dodatkowe informacje i objaśnienia („sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz jego wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” – Dz. U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.) oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa oraz statutem Banku;
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 Ustawy o rachunkowości.

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 14 marca 2019 r.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz stosownie do ustawy z dn. 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych rewidentach” – Dz. U. z 2017 r., poz. 1089). Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego*.

Jesteśmy niezależni od Banku zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Banku zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Inne sprawy

Sprawozdanie finansowe Banku za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku zostało zbadane przez działającego w imieniu innej firmy audytorskiej biegłego rewidenta, który wyraził opinię bez zastrzeżeń na temat tego sprawozdania w dniu 20 marca 2018 roku.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

Kluczowa sprawa badania

Prawidłowość wyceny wartości bilansowej ekspozycji kredytowych związane z poprawną klasyfikacją ekspozycji kredytowych a także wysokością utworzonych rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących.

Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy

Zapoznanie się z metodologią Banku w kwestiach klasyfikacji ekspozycji kredytowych, ujęcia zabezpieczeń do pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących oraz zasad ich tworzenia.

Zapoznanie się z zaprojektowanym i wdrożonym w Banku wewnętrznym systemem przeglądu ekspozycji kredytowych i weryfikacji ich klasyfikacji.

Zastosowanie procedur wiarygodności obejmujących badanie szczegółowe ekspozycji kredytowych, w tym grup transakcji, sald oraz ujawnień w celu określenia poprawności klasyfikacji ekspozycji kredytowych, ujęcia zabezpieczeń oraz prawidłowej wysokości rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej i wyniku finansowego Banku zgodnie z przepisami Ustawy o rachunkowości, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Bank przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd uznaje za niezbędną aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Banku jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Banku do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Banku, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Banku.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jego spraw przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędem, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Banku;
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Banku zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Banku do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Bank zaprzestanie kontynuacji działalności;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Radzie Nadzorczej informacje o, między innymi, planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Radzie Nadzorczej oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz, że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Radzie Nadzorczej ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Na inne informacje składa się sprawozdanie z działalności Banku za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 r. („Sprawozdanie z działalności”)

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa.

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności Banku wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania sprawozdania finansowego nie obejmuje Sprawozdania z działalności. W związku z badaniem sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się ze Sprawozdaniem z działalności, i czyniąc to, rozpatrzenie, czy nie jest istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowym lub naszą wiedzą uzyskaną podczas badania, lub w inny sposób wydaje się istotnie zniekształcone. Jeśli na podstawie wykonanej pracy, stwierdzimy istotne zniekształcenia w Sprawozdaniu z działalności, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania. Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach jest również wydanie opinii czy sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie wykonanej w trakcie badania pracy, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności Banku:

- zostało sporządzone zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości oraz art. 111a ust. 1-2 Ustawy Prawo bankowe
- jest zgodne z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Ponadto, w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania oświadczamy, że nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji*Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych*

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za przestrzeganie obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności za prawidłowe ustalenie współczynników kapitałowych.

Współczynniki kapitałowe na dzień 31 grudnia 2018 r. zostały przedstawione w nocie nr 1 podpunkt 6 informacji dodatkowej sprawozdania finansowego i obejmują współczynnik kapitału Tier I oraz całkowity współczynnik kapitałowy.

Naszym obowiązkiem jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego, czy Bank przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności czy Bank prawidłowo ustalił współczynniki kapitałowe. Dla potrzeb niniejszej informacji za odrębne przepisy rozumiemy Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późn. zm. ("CRR"), Prawo bankowe oraz ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym („Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym” – Dz.U. z 2015 r. poz. 1513).

Celem badania sprawozdania finansowego nie jest przedstawienie opinii o przestrzeganiu obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach wymienionych powyżej, w szczególności o prawidłowym ustaleniu współczynników kapitałowych i opinii takiej nie formułujemy.

W oparciu o wykonaną przez nas pracę informujemy, że nie stwierdziliśmy:

- przypadków nieprzestrzegania przez Bank w okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach wymienionych powyżej;
- nieprawidłowości w zakresie ustalenia przez Bank na dzień 31 grudnia 2018 r. współczynników kapitałowych zgodnie z odrębnymi przepisami wymienionymi powyżej,

które miałyby istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Banku uchwałą Rady Nadzorczej Banku nr 40/2018 z dnia 26 lipca 2018 r. Sprawozdania finansowe Banku badamy po raz pierwszy.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest:

Piotr Witek

**Piotr
Andrzej
Witek**

Digitally signed
by Piotr Andrzej
Witek
Date: 2019.03.14
11:09:08 +01'00'

Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 9631
Prezes Zarządu

Działający w imieniu:

REWIT Księgowi i Biegli Rewidenci Sp. z o.o.

80-137 Gdańsk, ul. Starodworska 1

Firma audytorska wpisana na listę podmiotów uprawnionych
do badania sprawozdań finansowych pod numerem 101

Gdańsk, dnia 14 marca 2019 r.

Załącznik nr 1 do Zbioru informacji podlegających publikacji w ramach polityki informacyjnej Banku

Spis raportów wykonywanych w Banku								
Lp	Komórka sporządzająca	Tytuł raportu	Adresaci	Termin sporządzania	Częstotliwość	Krótki opis zawartości		Informacja dotycząca wzoru
						(pozwalający na zidentyfikowanie zawartości merytorycznej przekazywanej informacji)		
1	Zespół Klienta Instytucjonalnego	Dynamika portfela kredytowego w podziale na oddziały	Dyrektor Departamentu Handlowego	Do 15 dni roboczych po kwartale	K	Saldo kredytów na dzień sprawozdawczy w porównaniu do początku roku bieżącego oraz do analogicznego okresu roku poprzedniego; dane sporządzane dla Banku oraz poszczególnych oddziałów.		Wzór nr 1
2	Zespół Klienta Indywidualnego	Informacja o ilości otwartych i zamkniętych bieżących rachunkach bankowych	Dyrektor Departamentu Handlowego	Do 15 dni roboczych po kwartale	K	Prezentacja ilości rachunków otwartych i zamkniętych w roku z podziałem na rodzaj rachunków, typ klienta i oddziały.		Wzór nr 2
3	Zespół Skarbu	Zbiórce zestawienie inwestycji w aktywa pozakredytowe złotowe i walutowe	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Koniec miesiąca	M	Wykaz portfela – wykaz inwestycji: lokaty złotowe i walutowe, obligacje, certyfikaty, akcje, pozostałe dłużne papiery wartościowe oraz koszty upłynienia wybranych składników aktywów		Wzór nr 3
4	Zespół Skarbu	Informacja o dostępie do aktywów stanowiących zabezpieczenie płynności	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Do 15 dni roboczych po kwartale	K	Informacje o wystąpieniu ewentualnych zakłóceń lub ich braku, w dostępie do środków stanowiących zabezpieczenie płynności		Informacja opisowa
5	Zespół Skarbu	Rejestr transakcji walutowych z kursem negocjowanym	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Do 10 dni roboczych każdego miesiąca	M	Zestawienie ilości i wartości operacji skupu i sprzedaży wartości dewizowych przy zastosowaniu kursów negocjowanych w danym miesiącu, zaakceptowanych przez Wiceprezesa Zarządu ds. handlowych. Zestawienie zawiera przede wszystkim typ transakcji, kwotę, rodzaj waluty oraz kurs negocjowany i tabelowy.		Wzór nr 4
6	Zespół Restrukturyzacji Należności	Raport z czynności restrukturyzacyjnych	Zarząd	do 15 każdego miesiąca	M	W terminie do 15 dnia każdego miesiąca Kierownik Zespołu Restrukturyzacji Należności sporządza raport z czynności restrukturyzacyjnych i przedkłada Zarządowi Banku. Sporządza raport kwartalny z czynności restrukturyzacyjnych i przedkłada Radzie Nadzorczej		Wzór nr 5
			Rada Nadzorcza	do 15 dni roboczych po kwartale	K			
7	Zespół Windykacji Należności	Raport z czynności windykacyjnych	Zarząd	do 15 każdego miesiąca	M	Informacja o aktualnie podejmowanych działaniach windykacyjnych wraz z informacją o wysokości zadłużenia oraz wysokością kwot odzyskanych na skutek prowadzenia działań windykacyjnych.		Wzór nr 6
8	Zespół Windykacji Należności	Zastawienie należności odzyskanych	Rada Nadzorcza	Do 30 dni roboczych po kwartale	K	Zestawienie zawiera zbiór należności odzyskanych w wyniku czynności windykacyjnych wraz z opisem działań podjętych wobec dłużników, których zadłużenie wobec Banku wynosi powyżej 300 000 zł.		Wzór nr 7
9	Zespół Windykacji Należności	Profil ryzyka rezydualnego	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	10 dni roboczych	R	Informacja o wartości windykowanych kwot i odzyskiwalności kredytów wobec których prowadzone są czynności windykacyjne.		Wzór nr 8
10	Zespół Zarządzania Kadrami i Szkoleń	Raport ze stanu zatrudnienia	Zespół Płac, Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Do 5 – tego dnia roboczego po miesiącu	M	Zatrudnienie przeciętne w okresie, Zatrudnienie sumaryczne w jednostkach		Wzór nr 9
11	Zespół Zarządzania Kadrami i Szkoleń	Informacja o wykorzystaniu urlopów wypoczynkowych	Dyrektorzy jednostek organizacyjnych, dyrektorzy i kierownicy komórek organizacyjnych w Centrali	Do 20 – tego dnia po kwartale	K	Informacja o ilości dni urlopu wykorzystanego i ilości pozostałego na ostatni dzień kwartalu		Wzór nr 10
12	Zespół Zarządzania Kadrami i Szkoleń	Dane źródłowe do wyliczenia wskaźnika KRI dot. rotacji zatrudnienia	Zespół Bezpieczeństwa Banku i Ryzyka Operacyjnego	Do 7 – go dnia roboczego po kwartale	K	Informacja o ilości nowych zatrudnień i rozwiązaniu umów o pracę, stan zatrudnienia w ostatnim dniu kwartalu		Wzór nr 11
13	Zespół Zarządzania Kadrami i Szkoleń	Realizacja planu zatrudnienia	Zarząd	Do 20 dni roboczych po roku	R	Informacja o realizacji planu zatrudnienia		Wzór nr 12
14	Zespół Zarządzania Kadrami i Szkoleń	Informacja o realizacji szkoleń	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Do 31 stycznia roku następnego	R	Informacja o ilości zrealizowanych szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy Banku		Wzór nr 13
			Stanowisko ds. Ryzyka Braku Zgodności	Do 20 dni roboczych po kwartale	K	Informacja o zrealizowanych szkoleniach, w których uczestniczyli pracownicy Banku (temat szkolenia, rodzaj szkolenia, uczestnicy, termin realizacji szkoleń)		Wzór nr 13a
15	Stanowisko ds. Ryzyka Braku Zgodności	Sprawozdanie z realizacji zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności	Zarząd, Rada Nadzorcza, Komitet Audytu, ZAW	Do 25 dni kalendarzowych po zakończeniu kwartalu	K	Raport zawiera: ocenę profilu ryzyka, analizę i ocenę skali występowania czynników ryzyka, działania lub propozycje działań podjętych w celu ograniczenia ryzyka braku zgodności. Wyniki: 1) identyfikacji RBZ, w tym obejmujących istotne zmiany w przepisach prawa, regulacjach wewnętrznych i standardach rynkowych, 2) oceny RBZ, w tym oceny profilu ryzyka, obejmujących zestawienie ocen wskazujących na wysoki poziom RBZ, 3) monitorowania wielkości i profilu RBZ, w tym obejmujących zestawienie statusów wdrożenia mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności, przypadków korekty oceny RBZ oraz wyników testowania pionowego, 4) kontroli RBZ, w tym obejmujących zestawienie najważniejszych rodzajów mechanizmów kontroli RBZ, 5) działania lub propozycje działań podjętych w celu ograniczenia ryzyka RBZ.		Informacja opisowa
16	Stanowisko ds. Ryzyka Braku Zgodności	Raport z przeprowadzenia testu warunków skrajnych w zakresie ryzyka braku zgodności	Zarząd	Do 31 stycznia każdego roku	R	Raport zawiera informację, jaki będzie wpływ na prawidłowość funkcjonowania organizacji w przypadku zaistnienia sytuacji ekstremalnych oraz adekwatności kapitałowej w kontekście pokrycia ryzyka kapitałem		Informacja opisowa
17	Stanowisko ds. Ryzyka Braku Zgodności	Sprawozdanie z realizacji zadań komórki ds. zgodności	Zarząd, Rada Nadzorcza, Komitet Audytu	Do końca lutego każdego roku	R	Raport zawiera: 1) Stopień realizacji planów, 2) Zestawienie wyników testowania przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych, obejmujące w szczególności zestawienie wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych, 3) Zestawienie wyników identyfikacji, oceny, monitorowania, kontroli RBZ i podjętych/zaproponowanych działań celem ograniczenia RBZ, w oparciu o informacje, zawarte w pkt 3 tabeli, 4) Sposób zapewnienia niezależności komórce ds. zgodności i jej pracownikom, 5) Informacje o zapewnieniu odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki ds. zgodności, 6) Zakres korzystania z określonych usług doradczych w ramach zarządzania RBZ		Informacja opisowa
18	Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego	Sprawozdanie z realizacji zadań systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym	Zarząd, Zespół Audytu Wewnętrznego	Do 25 dni kalendarzowych po zakończeniu kwartalu	K	Raport zawiera informację o: <ul style="list-style-type: none"> - wartościach kluczowych wskaźników ryzyka KRI - zdarzeniach szczególnych, które wystąpiły w Banku - profilu ryzyka - wymogach kapitałowych na ryzyko operacyjne - działaniach zaradczych 		Informacja opisowa
19	Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego	Półroczna informacja o poziomie narazenia na ryzyko operacyjne	Rada Nadzorcza	Do 25 dni kalendarzowych po zakończeniu półroczna	p	Syntetyczna informacja o poziomie narazenia Banku na ryzyko operacyjne wraz z wynikami testowania planów awaryjnych oraz raportu z przeglądu struktury organizacyjnej i oceny konfliktu interesów i powiązań personalnych.		Informacja opisowa

20	Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego	Analiza procesów krytycznych, biznesowych i wspierających występujących w Banku	Zarząd	Do 31 grudnia każdego roku	R	Raport zawiera: - identyfikację procesów biznesowych i wspierających oraz krytycznych - opis procesów zgodnie z metodyką - mapa i matryca ryzyka operacyjnego w stosunku do kluczowych procesów biznesowych	Informacja opisowa
21	Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego	Analiza ryzyka operacyjnego w stosunku do zasobów chronionych	Zarząd	Do 31 grudnia każdego roku	R	Raport zawiera: - identyfikację zasobów chronionych występujących w Banku - identyfikację zagrożeń - pomiar i ocenę ryzyka operacyjnego - mapa i matryca ryzyka - plan postępowania z ryzykiem	Informacja opisowa
22	Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego	Raport z przeprowadzenia testu warunków skrajnych w zakresie ryzyka operacyjnego	Zarząd	Do 31 marca każdego roku	R	Raport zawiera informacje, jaki będzie wpływ na prawidłowość funkcjonowania organizacji w przypadku zaistnienia sytuacji ekstremalnych oraz adekwatności kapitałowej w kontekście pokrycia ryzyka kapitałem.	Informacja opisowa
23	Stanowisko ds. Ochrony Danych	Raport roczny w sprawie funkcjonowania lokalnych systemów alarmowych i TV zamontowanych w placówkach oraz w sprawie przeszkolenia pracowników Banku z obowiązujących zasad postępowania w sytuacjach szczególnego zagrożenia	Zarząd	Do 31 stycznia każdego roku	R	Raport zawiera informacje dot. funkcjonowania systemów alarmowych (błędów, awarii itp.) oraz informacje o przeszkoleniu pracowników z zakresu zasad postępowania w sytuacjach szczególnego zagrożenia.	Informacja opisowa
24	Stanowisko ds. Ochrony Danych	Raport roczny w sprawie bezpieczeństwa i zagrożeń placówek.	Zarząd	Do 31 stycznia każdego roku	R	Raport zawiera informacje dot. istotnych zagrożeń oraz sytuacji szczególnych, które miały miejsce w placówkach Banku.	Informacja opisowa
25	Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego	Informacja o zarejestrowanych skargach i reklamacjach w Banku Spółdzielczym w Brodnicy.	Zarząd	Do końca marca za rok ubiegły	R	Raport zawiera informacje o zarejestrowanych skargach i reklamacjach klientów, sposobie ich załatwienia oraz pozostałych problemach w wyniku ich wystąpienia.	Informacja opisowa
26	Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego	Raport z przeglądu struktury organizacyjnej wraz z oceną konfliktu interesów i powiązań personalnych w BS Brodnica	Zarząd, Rada Nadzorcza	Do 31 stycznia każdego roku	R	Informacja zawiera informacje o wynikach przeglądu struktury organizacyjnej wraz z oceną zjawiska konfliktu interesów i powiązań personalnych. Syntetyczna informacja przekazywana jest do Rady Nadzorczej w informacji o poziomie narażenia Banku na ryzyko operacyjne.	Informacja opisowa
27	Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego	Monitoring w zakresie oceny współpracy z podmiotami zewnętrznymi świadczącymi usługi na rzecz Banku	Zarząd	Do 31 grudnia każdego roku	R	Informacja zawiera raport z przebiegu współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Zgodnie z załącznikiem nr 8 do Instrukcji, monitoring obejmuje m.in., potencjał organizacyjno-kadrowy, poziom istotności powierzonej czynności, ocenę sytuacji finansowej i zdolność do świadczenia usług, ocenę jakości świadczonych usług oraz zdolność do świadczenia przyszłym wymaganiom	Informacja opisowa
28	Zespół ds. Ryzyka Operacyjnego	Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu w Banku Spółdzielczym w Brodnicy	Zarząd Rada Nadzorcza	Do 30 dni roboczych po upływie półrocza Najbliższe posiedzenie Rady Nadzorczej po zakończeniu roku	P R	Raport zawiera informacje: ilość stwierdzonych i przekazanych do GIF informacji o zarejestrowanych transakcjach, ilość i wynik identyfikacji w ramach zapytań GIF o osoby i podmioty podejrzanych o uczestnictwo w procedurze prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, informacje z zakresu przeprowadzanych analiz rejestru i transakcji, wyniki typowań transakcji podejrzanych, obowiązku sprawozdawczego wobec GIF i KNF, aktualną liczbę klientów w poszczególnych kategoriach ryzyka, informacje o klientach zaklasyfikowanych do kategorii ryzyka wyższej niż standardowa, zakres i uzasadnienie dokonanych zmian w regulacji wewnętrznej, pozostałe sprawy (w razie potrzeb)	Informacja opisowa
29	Stanowisko ds. Ochrony Danych	Raport z funkcjonowania środowiska teleinformatycznego Banku (RSI)	Zarząd	Do 31 lipca każdego roku	R	Raport zawiera informacje: zarządzanie jakością danych (Rek. D 8.8), zarządzanie wydajnością i pojemnością systemów informatycznych, usługami świadczonymi na rzecz użytkowników wewnętrznych i zewnętrznych (Rek. D 9.29)	Informacja opisowa + wzór nr 14 (ograniczony zakres danych ujęty w opisie)
			Zarząd	Do 31 stycznia każdego roku	R	Raport zawiera informacje: zarządzanie jakością danych (Rek. D 8.8), zarządzanie wydajnością i pojemnością systemów informatycznych, usługami świadczonymi na rzecz użytkowników wewnętrznych i zewnętrznych (Rek. D 9.29), zarządzanie współpracą z zewnętrznymi dostawcami usług informatycznych (Rek. D 10.5), zarządzanie ciągłością działania środowiska teleinformatycznego (Rek. D 15.21), prowadzenie projektów w zakresie środowiska teleinformatycznego (Rek. D 6)	Informacja opisowa + wzór nr 14
30	Stanowisko ds. Ochrony Danych	Raport stanu bezpieczeństwa teleinformatycznego (RBT)	Zarząd	Do 31 stycznia każdego roku	R	Raport zawiera informacje: zarządzanie kadrą w obszarze technologii informacyjnej i bezpieczeństwa (Rek. D 5.10), zarządzanie uprawnieniami do systemów informatycznych (Rek. D 11.4), zarządzanie ryzykiem w zakresie środowiska teleinformatycznego (Rek. D 18.17), zarządzanie incydentami (Rek. D 20.5), wymagania prawne i regulacyjne w stosunku do obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego (Rek. D 21.1)	Informacja opisowa + wzór nr 15
31	Stanowisko ds. Ochrony Danych	Raport z funkcjonowania środowiska teleinformatycznego Banku (RSI) i raport stanu bezpieczeństwa teleinformatycznego (RBT)	Rada Nadzorcza	Najbliższe posiedzenie Rady Nadzorczej po zakończeniu półrocza	P	Raport zawiera informacje: zarządzanie jakością danych (Rek. D 8.8), zarządzanie ciągłością działania środowiska teleinformatycznego (Rek. D 15.21), zarządzanie incydentami (Rek. D 20.5).	Informacja opisowa
32	Zespół Audytu Wewnętrznego	Sprawozdanie półroczne z prowadzonej działalności	Zarząd Komitet Audytu Rada Nadzorcza	31.07. za I półrocze i do 31.01. za II półrocze roku ubiegłego	P	Sprawozdanie z realizacji celów, misji i strategii audytu wewnętrznego, sprawozdanie z realizacji planu audytu; zestawienie wyników z przeprowadzonych badań audytowych w danym okresie wraz ze wskazaniem nieprawidłowości krytycznych i znaczących; ocenę skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem w ramach pierwszej i drugiej linii obrony; informację o statusie realizacji zaleceń poaudytowych; sposób zapewnienia niezależności Zespołu Audytu Wewnętrznego, Kierownika ZAW i Pracowników ZAW; informację o zapewnieniu odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez Kierownika i Pracowników ZAW; zakres działalności doradczej, o ile taka działalność była realizowana w danym okresie przez ZAW; zakres współpracy ZAW z biegłym rewidentem; sposób zapewnienia jakości audytu wewnętrznego, w tym wyniki oceny wewnętrznej i zewnętrznej, jeżeli taka została przeprowadzona w danym okresie.	Informacja opisowa
33	Zespół Audytu Wewnętrznego	Kwartalne Raporty o efektywności realizacji zaleceń poaudytowych	Zarząd Komitet Audytu	Do końca miesiąca po zakończeniu kwartału	K	Informacja o ilości wydanych zaleceń w okresie sprawozdawczym i łącznie od początku roku; status realizacji zaleceń wydanych w okresie od początku roku oraz zaleceń wydanych w roku poprzednim, których termin realizacji jeszcze nie minął; informację o zaleceniach, gdzie przedłużono termin realizacji; informację o zaleceniach przeterminowanych wraz z podaniem osób odpowiedzialnych za realizację.	Informacja opisowa (za II i IV kw danego roku informacja ta jest włączona w sprawozdanie półroczne)
34	Zespół Audytu Wewnętrznego	Syntetyczna informacja o wynikach audytów przeprowadzonych w okresie kwartału	Komitet Audytu	Na każde posiedzenie Komitetu Audytu	K	Informacja o wynikach audytu zawierająca istotne ustalenia oraz wnioski zawarte w Protokołach z przeprowadzonych audytów	Informacja opisowa
35	Zespół Audytu Wewnętrznego	Raport z przeglądu Polityki zmiennych składników wynagrodzenia osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.	Rada Nadzorcza	Do 31 grudnia każdego roku	R	Informacja z przeglądu obejmującego zgodność z przepisami zewnętrznymi i wewnętrznymi Banku, weryfikację poprawności określenia stanowisk, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, przyjęte zasady przyznawania i wypłaty zmiennych składników wynagradzania.	Informacja opisowa
36	Stanowisko ds. Kontroli Kredytowej	Raport z testowania pionowego	Zarząd Komitet Audytu ZAW	Do 15 dni kalendarzowych po zakończeniu półrocza	P	Raport zawiera następujące informacje: 1. Stopień realizacji planów testowania pionowego. 2. Wykaz jednostek i komórek organizacyjnych, które były testowane i w których w danym okresie sprawozdawczym monitorowania nie przeprowadzono, mimo ich zaplanowania. 3. Wyniki testowania pionowego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontroli obejmujące zestawienie wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych. 4. Status realizacji wszystkich wydanych zaleceń w zakresie środków naprawczych i dyscyplinujących.	Informacja opisowa

37	Zespół Rachunkowości	Roczne sprawozdanie finansowe	Zarząd/ Rada Nadzorcza	Zgodnie z przepisami prawa	R	Sprawozdanie zgodne z wymaganiami Ustawy o Rachunkowości	Wzór nr 16
38	Zespół Komunikacji i Marketingu	Sprawozdanie z działalności marketingowej Banku	Zarząd	Do końca miesiąca, po upływie kwartału	K	Dotyczy sprawozdania z realizacji przedsięwzięć marketingowo-promocyjnych wykonywanych przez Oddziały i Centralę Banku	Informacja opisowa
39	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Analiza sytuacji ekonomiczno-financej Banku	Zarząd, ZS, ZAW, DH, ZAK, ZPNIZP, SRBZ	15 dni roboczych	M	Analiza sytuacji ekonomiczno-financej Banku obejmuje informacje o składnikach bilansowych banku, rachunku zysków i strat oraz poziomie narażenie na poszczególne rodzaje ryzyka (z wyłączeniem ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności) z częstotliwością wynikającą z instrukcji zarządzania danym rodzajem ryzyka. Informacja ta obejmuje m.in.: Bilans Banku; Analiza głównych pozycji aktywów i pasywów. Wybrane pozycje aktywów i pasywów oddziałów Banku; Porównanie rachunku zysków i strat; Analiza Rachunku Wyników; Miesięczne przyrosty wybranych składników rachunku wyników; Koszty działania banku i amortyzacja na pracownika; Wykonanie Planu finansowego; Analiza statyczna płynności; Analiza urealnionej skumulowanej luki płynności po weryfikacji; Analiza skumulowanej urealnionej luki płynności (przed weryfikacją); Zestawienie wskaźników płynności; Koszty upłynienia wybranych składników aktywów Banku; Analiza osadu we wkładach; Wielkość i ilość zrywanych depozytów terminowych w ujęciu miesięcznym oraz depozyty osób wewnętrznych; strukturę i poziom funduszy własnych, wymogi kapitałowe, współczynnik wypłacalności; Analiza udziału dużych depozytów w bazie depozytowej; Koncentracja sektorowa depozytów; Zbiorcze zestawienie inwestycji w aktywa pozakredytowe o terminach pierwotnych od 7 –dni; Zestawienie limitów płynności i stopy procentowej; Miesięczne zestawienie nadzorczych miar płynności w Banku; Informacja o średnim oprocentowaniu kredytów i depozytów w oddziałach; Analiza marży odsetkowej; Analiza krzywej dochodowości; Zmiany nachylenia krzywej dochodowości w czasie; Zmiana przychodu odsetkowego w wyniku zmiany rynkowych stóp procentowych; Zmiana kosztów odsetkowych w wyniku obniżenia oprocentowania; Zmiana kosztów odsetkowych w wyniku wzrostu oprocentowania; Test warunków skrajnych; Zestawienie składników bilansowych Banku w podziale na stawki bazowe; Pozycja walutowa Banku; Zestawienie ilości i wartości operacji skupu i sprzedaży wartości dewizowych przy zastosowaniu kursów negocjowanych; Koncentracja zaangażowań; Duże ekspozycje; Profil ryzyka rezydualnego; Informacja o wynikach przeglądu limitów ograniczających bank na ryzyko informacja zawiera dane o przeterminowaniu portfela kredytowego w podziale na poszczególne okresy i oddziały banku; Kwartalna informacja o strukturze funduszy własnych oraz poziomie wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyk, poziomie wykorzystania alokowanego kapitału w ramach filii I i II, współczynnika wypłacalności uwzględniającego szacowane wymogi w ramach I i II filii. Informacja o wynikach testów warunków skrajnych z ryzyk, informacja o wynikach weryfikacji limitów. Informacja o poziomie wskaźników bezpieczeństwa określonych w planie naprawy. Kwartalna informacja o realizacji Planu ekonomiczno - finansowego.	Informacja opisowa + wzór nr 17
40	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Raport roczny - synteza	Zarząd	do daty Walnego Zebrania Przedstawicieli	R	Raport zawiera krótką charakterystykę Banku, najważniejsze wydarzenia i dokonania z minionego roku oraz kształtowanie się poszczególnych aktywów, pasywów i elementów rachunku wyników w danym przedziale czasowym	Informacja opisowa + wzór nr 18
41	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Plan ekonomiczno finansowy	Rada Nadzorcza	do 31 stycznia	R	Plan zawiera prognozę podstawowych czynników makroekonomicznych mających wpływ na działalność Banku, prognozę poszczególnych składników bilansu i rachunku zysków i strat, projekcję wymogów kapitałowych oraz kierunek działań na dany rok	Informacja opisowa + wzór nr 19
42	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Pozycja walutowa Banku	Zespół Skarbu	do godz. 9:00	C	Informacja zawiera dane o aktywach i pasywach walutowych banku z podziałem na poszczególne waluty, normy pozycji całkowitej i indywidualnej oraz ich wykorzystanie	Wzór nr 20
43	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	BIZDP	Zarząd, ZS, ZOZ, DH	do godz. 10:00	C	Informacja zawiera dane o poziomie funduszy własnych, wartości depozytów, kredytów, lokat międzybankowych, papierach wartościowych, rezerwie obowiązkowej, środkach na rachunkach i w kasach Banku oraz Nadzorcze Miary Płynności	Wzór nr 21
44	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja wstępna	Zarząd	5 dni roboczych	M	Informacja zawiera rachunek zysków i strat oraz dane o portfelu kredytowym i jego jakości, poziomie rezerw celowych oraz depozytach bieżących i terminowych z podziałem na poszczególne oddziały banku	Wzór nr 22
45	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja o realizacji planu ekonomiczno-financej, raport pełny	Zarząd, Rada Nadzorcza	do 31 stycznia za rok ubiegły	R	Informacja zawiera dane o poziomie realizacji założeń Planu ekonomiczno-financej Banku	Informacja opisowa + wzór nr 23
46	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja z przeglądu strategii zarządzania ryzykiem	Zarząd, Rada Nadzorcza	31 marca za rok ubiegły	R	Informacja o poziomie aktualności i dostosowania zapisów Strategii zarządzania ryzykiem do skali i charakteru prowadzonej przez Bank działalności, Informacja o ewentualnej konieczności modyfikacji poszczególnych zapisów regulacji.	Informacja opisowa
47	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja z przeglądu systemu zarządzania ryzykiem	Zarząd, Rada Nadzorcza	31 marca za rok ubiegły	R	Informacja o poziomie aktualności i dostosowania zapisów Instrukcji zarządzania ryzykiem do skali i charakteru prowadzonej przez Bank działalności, Informacja o ewentualnej konieczności modyfikacji poszczególnych zapisów regulacji.	Informacja opisowa + wzór nr 24
48	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja kwartalna o poziomie narażenie Banku na ryzyko	Rada Nadzorcza	po zatwierdzeniu przez Zarząd Analizy sytuacji ekonomiczno-financej Banku za dany miesiąc	K	Informacja zawiera dane syntetyczne sporządzone na podstawie miesięcznych informacji ekonomiczno-financej w części dotyczącej ryzyka. Informacja zawiera ocenę adekwatności kapitałowej Banku oraz wyniki testu warunków skrajnych z ryzyka kapitałowego, poziom wskaźników bezpieczeństwa określonych w planie naprawy oraz kwartálną informację o realizacji Planu ekonomiczno - financej.	Informacja opisowa + wzór nr 25
49	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja o ilości operacji kasowych w Banku	Zespół Kasowo - Skarbcowy	20 dni roboczych	K	Informacja zawiera liczbę wykonanych operacji kasowych w danym miesiącu z podziałem na poszczególne oddziały operacyjne i kasjerów banku	Wzór nr 26
50	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja o charakterze ilościowym i jakościowym podlegające ujawnieniu zgodnie z Polityką Informacyjną Banku	Zarząd	30 dni od Walnego Zebrania Przedstawicieli	R	Informacja o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące celów i zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, stosowania norm ostrożnościowych, funduszy własnych i wymogów kapitałowych, poszczególnych rodzajów ryzyk oraz polityki zmierzających do wyważenia	Informacja opisowa
51	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Nadzorcze Miary Płynności	Członek Zarządu	-	C	Informacja zawiera kalkulację Nadzorczych Miar Płynności oraz wielkości składników aktywów i pasywów mających wpływ na poziom wyliczanych miar	Wzór nr 27
52	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja o poziomie zaangażowania w członków Rady Nadzorczej, Zarząd i osoby zajmujące stanowiska kierownicze oraz podmioty powiązane	Oddziały	15 dni roboczych	K	Informacja zawiera poziom zaangażowania w Radę Nadzorczą, Zarząd, Stanowiska Kierownicze i osoby z nimi powiązane w stosunku do funduszy własnych	Wzór nr 28
53	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja o stanie portfela kredytowego Banku (poziomie i strukturze przeterminowania poszczególnych ekspozycji)	Zarząd/DH/ZAK/ZPNIZP/ZRNZWN/ ZAW	5 dni roboczych	M	Informacja o poziomie i strukturze przeterminowania ekspozycji kredytowych	Wzór nr 29
54	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Pogłębiona analiza płynności długoterminowej	Zarząd	-	R	Analiza zawiera informacje o przyjętej strategii, bieżącej sytuacji oraz relacji zachodzących w Banku w zakresie długoterminowego finansowania rynku nieruchomości, ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz zaangażowania w ekspozycje o terminach zapadalności powyżej 10 lat, zawarta w Analizie sytuacji ekonomiczno - financej Banku	Informacja opisowa + wzór nr 30
55	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Informacja o stanie środków w kasach	Członek Zarządu, ZKS, ZS, SOD	do godz. 10:00	C	Informacja codzienna o stanie środków w kasach.	Wzór nr 31
56	Zespół ds. Ryzyk i Analiz	Zestawienie stanu należności Banku	Zarząd, DH	do godz. 9:00	T	Raport zawiera informację o stanie portfela kredytowego w podziale na Oddziały i Oddziały operacyjne, podmioty oraz typy kredytów. Informacja składa się z dwóch załączników, z czego jeden z nich uwzględnia zaangażowanie pozabilansowe klienta.	Wzór nr 32
57	Zespół Przeglądu Należności i Zabezpieczeń Prawnych	Raport z przeprowadzonego monitoringu sytuacji ekonomiczno-financej podmiotów o istotnym dla Banku zaangażowaniu	Zarząd	Do końca miesiąca po zakończeniu kwartału	K	Informacja o kredytobiorcach z zaangażowaniem generującym ryzyko dla Banku	Informacja opisowa

Częstotliwość	
C	Informacja codzienna
T	Informacja tygodniowa
M	Informacja miesięczna
K	Informacja kwartálna
P	Informacja półroczna
R	Informacja roczna

Oświadczenie Zarządu

Niniejszym Zarząd Banku Spółdzielczego w Brodnicy oświadcza, że ustalenia opisane w Zbiorze informacji podlegających publikacji w ramach polityki informacyjnej Banku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii działania Banku.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Data	Podpis
	Aleksander Mikołajczak	Prezes Zarządu	09.04.2019	
	Mirosław Rafało	Wiceprezes Zarządu	09.04.2019	
	Sebastian Urbański	Wiceprezes Zarządu	09.04.2019	
	Grzegorz Głowacki	Członek Zarządu	09.04.2019	
	Leszek Mitura	Członek Zarządu	09.04.2019	